UKRAINIAN NEWS
The only Ukrainian Weekly
West of Winnipeg
10967 - 97th Street
Edmonton 17, Alta, Canada
Phone: 422 - 5708
RETURN REQUESTED
Річна передплата
в Канаді — $5.00
Окреме число: 15 центів

УКРАЇНСЬКІ ВІСТІ
UKRAINIAN NEWS

5
ЛИСТОПАДА, 1970.
Число № 45
тижневик „УВісті" виходить щочетверга в Едмонтоні
РІК XLII VOL. XLII
NOVEMBER 5, 1970.

НОВИЙ ЗАКОН ДЛЯ ПОБОРЮВАННЯ ТЕРОРИСТІВ

Федеральний уряд, згідно зі своєю обіцянкою, подав до парляменту проект нового закону, який має змінити обов'язуючи тепер Закон про вийнятковий стан (воєнний закон). Над проектом закону відбудеться дебата в парляменті. Новий закон мав би бути тимчасовий, бо мав би обов'язувати лише до 30 квітня 1971 р.

Новий закон виготовлений спеціяльно для поборювання нелегальної діяльности квебекських терористів з Фронту визволення Квебеку (ФЛК), які «силою та недозволеними способами, зі злочинами включно, хочуть змінити систему правління в Квебеку, чи радше, відношення до Канади. Досі члени ФЛК стосували напади, поривання людей, вбивства та інші вчинки насилля».

Проєкт нового закону передбачає теж право арштів та ревізій без судового наказу. Але проєкт скорочує час держання арештованих в тюрмі з 21 днів, як це дозволяв воєнний закон, до 7 днів. Арештований має право негайно після арешту зв'язатися зі своїм адвокатом, що було недозволене воєнним законом. Протягом 90 днів арештований повинен бути поставлений на суд.

Приналежність до ФЛК або до іншої подібної організації буде каране карою тюрми до п'ять років.

До цього проєкту закону певно ще будуть внесені деякі поправки чи зміни, але певно, що в основі він буде схвалений парляментом, бо ліберальні й консервативні посли його піддержать.

У Квебеку без змін

Становище в Квебеку за минулий тиждень зовсім не змінилося. Поліція не знайшла ніяких слідів схопленого англійського дипломата М. Кросса, ані сліду п'ятьох терористів, яких підозрівають у захопленні Кросса та вбитого квебекського міністра Ляпорт. У розшуках, крім квебекської поліції та війська, бере теж участь 600 членів поліції Ар-Сі-Ем-Пі. За вказівками, які довели б до арешту пошукуваних п'ятьох терористів квебекський уряд та різні установи назначили нагороду 150,000 долярів. Ця сума постійно зростає і, мабуть, незабаром зросте до 200,000 дол.

З арештованих понад 400 підозрілих у приналежності до ФЛК осіб звільнено вже понад 300. Залишені в тюрмі понад 80 осіб будуть обвинувачені в бунті та державній зраді, — сказав речник квебекського міністерства справедливости.

Перед кількома днями відкликано з Квебеку 200 вояків і забрано сторожу з деяких державних будинків. Речник поліції сказав, що терористи ждуть на чергову нагоду, щоб проявити свою діяльність якимсь терористичним учинком. Поліція пошукує за вкраденим терористами динамітом. Із вкрадених весною цього року 9,000 кусків динаміту поліція знайшла тільки 1,000.

У Квебеку ходять чутки, що там приготовлявся переворот. Група поважних громадян хотіла перебрати владу в провінції, усуваючи теперішний уряд Бурасси. Це мало бути безпосередньою причиною проголошення воєнного закону. Запитаний про це прем'єр Трюдо сказав, що це не відповідає правді.

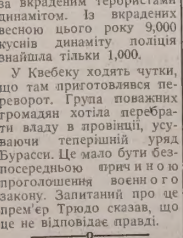

Американський амбасадор до ОН В. Йост пропонує на сесії ОН, щоб продовжити ізраїльсько-арабське перемир'я на дальших три місяці.

Не будуть кандидувати

Ряд теперішніх послів алберської партії суспільного кредиту заявили, що вони не думають кандидувати в чергових виборах, які, мабуть, відбудуться на другий рік. Між ними є теперішні міністри копалень і мінералів А. Патрік, провінційний скарбник А. Аалборг та міністер земель та лісів д-р Д. Росс. З українських послів не буде кандидувати Н. Мельник з округи Віллінґдон - Ту Гилс, бо його виборчу округу розділено. В цілому досі бл. 35 теперішніх послів партії соціял-кредиту заявило, що не мають заміру кандидувати. Ясно, що дехто з них може змінити своє рішення.

У чергових виборах буде багато більше кандидатів, бо уряд збільшив число послів Алберської леґіслятури з 65 на 75.

21 МІЛЬЙОН ЖЕРТВ КОМУНІЗМУ В СССР

Американська сенатська комісія для дослідів комунізму проголосила, що комуністичний режим у СССР знищив 21.5 мільйонів людей.

Згідно з даними комісії, пів мільйона людей згинуло в совєтських тюрмах, або було розстріляних в 1919 - 1923 рр. Два мільйони людей розстріляно за влади Сталіна. Три й пів мільйона совєтських громадян згинули в таборах в 1930 - 1936 рр. 12 мільйонів осіб згинуло в таборах суворого режиму за Сталіна, а три й пів мільйона людей згинуло в час примусової колективізації, коли до колхозів заганяли штучно викликаним голодом. Голод був головно в Україні.

Американський сенатор Т. Лодд у коментарях до цих цифр заявив, що подане число замале, бо насправді совєтський режим знищив щонайменше 45 мільйонів людей, яких уважав невигідними для себе.

І КОРОЛЕВА МУСИТЬ ПЛАТИТИ

Досі голляндська королева не платила ніякого податку від свого майна. Ту королеву вважають одною з найбагатших жінок світу. Її майно обчислювали на 575 мільйонів долярів. На її майно складаються уділи в копальнях та нафтових компаніях, посідості в дільниці Мангеттен у Ню Йорку та дорогоцінності.

Голляндський прем'єр Й. Калс заявив у парляменті, що чутки про майно королеви Юліянни неправдиві і що у Голляндії є звичайні громадяни, що мають куди більше майна, ніж королева.

Заява Калса стояла у зв'язку з ухвалою голляндського парляменту, що всі члени голляндської королівської родини будуть платити податок, крім королеви та наслідника чи наслідниці престолу.

Невдалий атентат на президента Польщі

На відвідини до столиці Пакістану Карачі приїхав польський президент М. Спихальський у товаристві віцеміністра закордонних справ Польщі З. Вольняка. Коли на летовищі представники пакістанського уряду вітали польських гостей, на групу наїхав вантажний автомобіль, який убив віцеміністра Вольняка, старшину пакістанської служби безпеки та двох фотографів. Понад 20 осіб було поранених, деякі з них серйозно.

Виконавець замаху 45-річний мусуманин Ф. Абдула, кажуть, кричав: „Геть комунізм! Я виконав своє завдання!"

Припускають, що вбивник хотів наїхати на президента Спихальського й лише через незнання осіб наїхав на Вольняка.

Після немилого випадку президент Спихальський від'їхав негайно до Польщі, забираючи зі собою тіло вбитого віцеміністра.

Пакістанська поліція веде тепер слідство, щоб устійнити, чи Абдула мав яких спільників, чи виконував напад з доручення якоїсь організації, чи може діяв самочинно. Великою загадкою для поліції є, яким чином Абдула дістався до вантажного авта, що обслуговує летовище, та дістав відповідний одяг. Досі поліція не проголосила вислідів слідства.

З церкви — мечеть

Уряд Лібії повикидав цього року всіх італійців, що досі жили в Лібії, дозволяючи їм забрати зі собою лише те, що могли понести в руках.

Тепер уряд Лібії перемінив римо-католицьку катедру в столиці Лібії Тріполі в мусулманську мечеть і назвав її мечеттю Насера в честь померлого єгипетського президента. Катедра була закрита вже від літа цього року, як італійців викинено з Лібії, а все їхнє майно, в тому й катедру, сконфісковано.

Коротки вістки

- **Речник міністерства іміграції** заявив, що в Канаді є 100 — 200,000 нелеґальних іміґрантів, які приїхали сюди на відвідини й тут залишилися. Більшість з них не має дахів, щоб дістати дозвіл на постійне перебування в Канаді.
- **Дружина** українського археолога Ярослава Пастернака подарувала бібліотеку та архів свого чоловіка центрові українознавчих студій Гарвардського університету.
- **Протягом вересня ц.р.** в Канаді продано понад 4 мільярди і 251 мільйонів папіросок. На одного канадця припадає місячно 198 папіросок. Торік продано 3.5% папіросок менше.
- **63-річний** генеральний секретар ОН У Тан заповів, що він при кінці 1971 р. покидає свій пост. Тан є генеральним секретарем ОН від листопада 1961 р.
- **П'ять великих** японських сталеварень купують у канадських копалень у Лябрадорі 75 мільйонів тонн залізної руди, яка має бути доставлена протягом 15 років. Копальні в Лябрадорі належать американській компанії «Ґанна Майнінґ».
- **У Ню Йорку** одночасно вибухли бомби в домівці вояків резерви та моряків резерви і в поліційній станиці. Від початку цього року в ЗДА зірвано 3,000 бомб, а зголошено 50,000 зірвань, які були фальшивими алярмами.
- **Американська** та совєтська аґенції від міжплянетних польотів підписали умову про будову однородних космічних суден. Совєтські та американські міжплянетні судна зможуть лучитися в міжплянетних просторах та, в разі потреби, давати одни одним допомогу.
- **СССР та держави** Варшавського договору мають в Европі бл. 13,000 танків готових до бою. Члени НАТО та ЗДА мають 6,000 танків. Тепер ЗДА вислали ще 5,000 танків.
- **ЗДА продають** індійській державі Пакістанові 6 реактивних бойових літаків «Ф-104», сім важких бомбовиків, 300 панцерних взнітажних автомобілів для перевозу вояків та чотири патрульні воєнні судна.
- **Совєтське** міжплянетне судно «Зонд» повернулося після одномісячного польоту до Місяця. Судно окружило Місяць на віддалі 690 миль та фотографувало поверхню Місяця.
- **Совєтський міністер** закордонних справ А. Громико побував у Лондоні, Англія, з офіційними відвідинами. Увесь час за ним ходили демонстранти, які протестували проти переслідування жидів у СССР. Демонстранти вдерлися теж до приміщень «Інтуриста» та «Аерофлоту» та знищили устаткування.
- **25-річний** американський студент з Детройту Ф. Кінг та його свояк 25-річний М. Вудрідж з Лондону, Англія, роздавали в Східному Берліні летючки та розліплювали афіші проти східнонімецького уряду. Їх засудили — одного на два роки, другого на півтора року — тюрми за „фашистівську пропаганду".
- **Уряди Західної** та Східної Німеччини заповіли, що знов будуть вести переговори для упорядкування відносин між обома частинами поділеної Німеччини. Ведені в травні переговори не довели до порозуміння. Припускають, що Східна Німеччина знову погодилася на переговори під тиском СССР.
- **Американські лікарі** перестерігають проти надто частого вживання аспірини. Аспірина, хоч зменшує гарячку, має шкідливий вплив на кров, яка поволі тратить свою прикмету зпушуватися.
- **Совєтський** астронавт В. Данилович, який багато причинився до підготовки мандрівки в міжплянетному просторі совєтських астронавтів, згинув у повітряній катастро, бо автоматичне крісло в літаку не викинуло його з літака.
- **Ізраїльське** летунство щойно тепер повідомило, що в час боїв з єгипетськими літаками над Суезьким каналом, ізраїльські летуни зістрілили 4 літаки совєтського виробу типу «МІГ-21», в яких були совєтські пілоти.
- **Недалеко столиці** Південної Африки Йоганнесбурґу зудадрилися два поїзди з робітниками тубильцями-мурипами. 13 осіб згинуло, 230 важко поранені.

Продають збіжжя Китаєві

Федеральний міністер рільництва О. Ланг проголосив у парляменті, що Канада продала комуністичному Китаєві 98 мільйонів бушлів збіжжя за суму 160 мільйонів долярів. Продаж збіжжя значно облегшить трудне фінансове становище фармерів степових провінцій.

Та сьогорічний продаж збіжжя Китаєві, де цього року був недорід, не означає, що такий збут на канадське збіжжя буде постійно. Тому федеральний уряд виготовив проєкт закону про встановлення постійного прибутку для фармерів. Уряд пропонує створити окремий фонд, до якого фармери вплачували би менше, як 5% річного прибутку за збіжжя. З того фонду уряд виплачував би фармерам доплату в тих роках, коли не буде збуту чи доброї ціни на збіжжя. Прибуток фармерів був би обчислюваний на основі пересічного річного прибутку фармерів протягом трьох років. Якщо б котрогось року прибуток фармера був нижчий від пересічного, тоді фармерам виплачувано б допомогу в формі доплати. Очевидно, кожний фармер діставав би доплату відповідно до його особистого прибутку.

Якби котрогось року в фонді не вистачило б грошей, тоді різницю федеральний уряд доплачував би до фонду. Міністер Ланг обчислив, що сьогорічний прибуток фармерів ніяк не досягне пересічного прибутку за минулі три роки, а передбачений фонд ще не існує, тому уряд мав би цього року виплатити на допомоги фармерам 100 мільйонів долярів, щоб вирівняти їхні прибутки.

Плян міністра Ланґа вже прийнятий федеральним урядом, але уряд хоче ще схвалення фармерських організацій та самих фармерів. Щойно тоді цей плян буде проводжений у життя.

У зв'язку із продажем канадського збіжжя Китаєві та проєктованою доплатою фармерам із спеціяльного фонду уряд не буде продовжувати виплати допомог за незасіяння збіжжевих піль збіжжям, як це було цього року. Таке заявив федеральний міністер О. Ланг міністрам рільництва та представникам фармерських організацій степових провінцій.

30-річчя Українського конґр. ком. Америки

У суботу, та в неділю, 24-25 жовтня, американські українці відзначили врочисто 30-річчя існування Українського конґресового комітету Америки.

Владики українських архиєпископ (митрополит Амвросій (Сенишин) та архиєпископ Мстислав (Скрипник) відслужили в своїх катедральних церквах врочисті Служби Божі в намірені УККА. В час Служб Божих виголошено відповідні проповіді.

У суботу, 24 жовтня, в залі філядельфійського Тавн Галл відбувся фестиваль української пісні й танку, в якому виступали хори та танцювальні групи з різних міст ЗДА. Між почесними гістьми був митрополит Амвросій, архиєпископ Мстислав та о. митрат В. Кушнір з Канади. На фестивалі було бл. 2,000 гостей. Ювілейне слово сказав проф. Г. Лужницький.

У неділю ввечері в залі готелю Франкліна був ювілейний бенкет з участю понад 400 осіб. Поміж почесними гістьми були митрополит Амвросій та архиєпископ Мстислав, а з Канади о. митрат В. Кушнір. Привіт від президента ЗДА Р. Ніксона відчитав спеціяльний представник президента Ф. Шекспір, керівник інформаційного аґентства ЗДА. Між привітами був теж привіт від верховного архиєпископа кардинала Йосифа. Святочну доповідь виголосив конґресмен Дж. Грін. УККА тепер об'єднує понад 1,000 низових організацій.

ХОЛЕРА В СХІДНІЙ СЛОВАЧЧИНІ

Чехо-словацький уряд повідомив світову організацію здоров'я, що в східній Словаччині появилися випадки захворіння холерою. Смертних випадків досі ще не було. У східній Словаччині живе чимало українців.

ЗДА хочуть грошей на військо в Европі

ЗДА держать в Европі 300,000 вояків. Найбільша частина американських вояків — в Західній Німеччині.

На їхнє вдержання ЗДА видають річно 14 мільярдів долярів. ЗДА загроили европейським країнам, що якщо вони не причиняться до покриття коштів удержання американських вояків у Европі, то ЗДА заберуть своїх вояків. Европейські держави виявили готовість заплатити на вдержання вояків 300 мільйонів долярів. Американські сенатори заявили, що це смішно низька сума і що в 1971 р. доведеться забрати американських вояків.

Найбільшу частину видатків на американських вояків мала б покривати Західна Німеччина, яка пропонує вдержувати вояків безпосередньо, тобто хоче їм давати одяг, харчі тощо. Американський уряд не погоджується на це.

Маоїсти атакували Дім Канади

У Лондоні, в Англії, відбувалися збори, на яких протестовано проти продажу англійської зброї Південній Африці. З юрби бл. 6,000 осіб група понад 100 осіб комуністів - маоїстів (тобто прихильників китайського комуністичного провідника Мао-Цзе-дуна) пішла до недалекого Дому Канади, недалеко Трафальгарської площі, де відбувалися збори. Демонстранти несли в руках портрети Мао, вигукували: „Хай живе!" та критикували Прем'єра П. Трюдо та канадський уряд за проголошення воєнного закону. Демонстранти вдерлися лише до сходів будинку, звідки поліція їх викинула. В час бійки між поліцією і демонстрантами поранено 26 поліцистів. Поліція арештувала 65 демонстрантів, у тому 13 жінок.

Обкидали камінням автомобіль президента Ніксона

Одна з найбурхливіших демонстрацій проти президента ЗДА Р. Ніксона відбулася минулого тижня в Сан-Хозе, Каліфорнія, де президент побував у зв'язку з кампанією перед виборами до сенату. Більш як тисяча демонстрантів кидали на автомобіль, де крім президента, були губернатор Каліфорнії Реган та сенатор Дж. Мерфі, каміння, яйця, пляшки та інші предмети. Деякі камені влучили в авто президента. Демонстранти повибивали вікна та позривали радієві антени в автомобілях, що супроводили президента.

Поліція окружила густим кордоном автомобіль президента й відгородила його від демонстрантів. Після того президентська колона, окружена поліцією поїхала дальше. Поліція арештувала кількох демонстрантів.

Демонстранти атакують автомобіль, в якому їхав президент ЗДА Р. Ніксон та інші достойники. Розлючені демонстранти вимахують ку лаками в бік поліційного кордону, що охороняв автомобіль президента.

ПРЯШІВЩИНА, ДЕ ЖИВУТЬ УКРАЇНЦІ І СЛОВАКИ (10)

Вікентій ШАНДОР

I

Вражає, що при всіх заявах про демократизм і соціялізм саме цих елементів найменше можна знайти у відношенні до русинів-українців. Вони не були трактовані як рівноправні громадяни; принесені ними жертви в боротьбі з німецьким фашизмом не були брані державними чинниками до належної уваги, і русинів-українців офіційні чинники звели до ролі жебраків. Такий стан найкраще ілюструє заява словака д-ра Окалі, члена урядової підкомісії для національних меншостей, в тому числі також і русинів-українців, який сказав: «Нехай наставлять (русини-українці — В. Ш.) долоні, а якщо нам захочеться, так до тої долоні щось в цієї демократії кинемо» («Дружньо вперед», ч. 9, вересень 1968).

Очевидно, що створену офіційну атмосферу проти русинів-українців використовувала частина словацької преси, головне місцева, як «Смена» і «Виходословенске новіни», а часом і центральна «Правда» в Братіславі, для крайньо шовіністичних цілей. Доходило до того, що учителям русинам-українцям вибивали вікна в помешканнях, їх публічно зневажали, почали появлятися написи на мурах: «українці вон», посипались організовано вимоги, щоб усіх учителів русинів-українців звільнити з праці тощо. Для порівняння треба ствердити, що чехи ніколи не поводилися так із словаками.

Хочемо вірити, що, не зважаючи на такі негативні явища, керівні мужі Словацької СР зрозуміють історичну відповідальність за співжиття з іншими національними групами в їх державі і поведуть творчу, конструктивну програму співпраці, основану на взаємному довір'ї. Потреба такої постави зумовлена й тим, що національні меншості Словаччини — угорці, русини-українці та поляки — діють в обороні своїх прав координовано з ширшим засягом.

Джерелом їхнього права є нова конституція 1968 року, яка має відповідні статті: «Приналежність до котроїнебудь національности не може бути жадному громадянинові перешкодою для його участи в політичному, господарському та суспільному житті... Всі форми натиску, спрямовані на денаціоналізацію, є заборонені...»

Постанови ясні. Бажанням є, щоб і застосування їх у життя було також ясне. Це зліквідує досить гостру національну проблему в Словаччині, в тому числі передусім на Пряшівщині, скріпить потрібне взаємне довір'я. Добрі діла можуть зробити й малий словацький народ — великим.

II

Словаччина, як безпосередній сусід України, лежить у стратегічно важливому центрі Дунайської котловини, в наслідок чого вона повинна бути природним союзником України. На користь такої тези промовляють, крім політичних, економічних і кровно-братніх факторів, близькість мови, побуту, народної культури і навіть вдачі. Як розвиток політичного життя за останніх п'ятдесят років показав, Словаччина не знайшла задоволення своїх національних та політичних прагнень у рамках першої Чехо-Словаччини, у великій мірі не знайшла його і в добу Словацької Держави; тільки час та історія покажуть, яка буде дальша доля сучасної федерації та роля Словаччини в ній.

Беручи до уваги стратегічну вагу цього простору, навряд чи сусіди Словаччини, які постійно зазіхають на неї, залишать її в майбутньому без уваги. Тому її оборона вимагає великих зусиль. Навіть такий союз, як «Мала антанта», не був спроможний у недавній минувшині оборонити національні та політичні інтереси чехів та словаків проти натиску сусідів. Цей натиск не є хвилевим витвором політичної кон'юнктури, він має тисячолітню традицію, є явищем історичним, і треба сумніватися, що він як такий самочинно зникне.

Тільки змінений уклад політичних сил у даному просторі, який створить належну рівновагу, зможе внести потрібну стабілізацію. Це забезпечить державні інтереси не тільки Чехо-Словаччини, але й цілої центрально-східної Европи.

Україна, яка через Карпатську Україну дістається до простору центральної Европи, є власне тим новим чинником. Вона, як незалежна держава, повинна б створити в центрально-східній Европі нову концепцію укладу політичних сил, і то не тільки по лінії мілітарно-стратегічній, але й економічній. Слід не забувати, що обидві світові війни велися на українській території і великою мірою за посідання цієї території.

Обидві агресивні потуги — Німеччина й Росія, а відтак СРСР — змагалися за те, щоб забезпечити за собою саме простір України, як незвичайно важливого чинника для втримання й розвитку своїх імперій. Переможцем виходив звичайно той, хто забезпечив за собою посідання України. Тому незалежна українська держава стане не тільки стабілізуючим чинником у центрально-східній Европі, але й значно зменшить можливість німецької чи російської агресії. А це лежить у життєвому інтересі не тільки чехів та словаків, але й усіх інших народів і держав, які падали досі жертвами цих обох агресій.

III

У цьому огляді ми вказали на деякі позитивні й негативні явища в історичній минувшині русинів-українців та словаків. Із сказаного виходить, що обидва народи щиро й тісно співпрацюють у добу їх поневолення Угорщиною; в добу їх вільного розвитку за першої Чехо-Словацької Республіки, і пізніше, доходило між ними до певного відчуження та навіть виявів нетолерантности, які ми бачили з боку словацьких державних і церковних достойників. Такі явища, звичайно, не скріплюють почуття взаємного довір'я.

Не маємо наміру ані підстав приписувати ці від'ємні явища на рахунок усього словацького народу. Словаки як народ здобули собі довір'я і пошану українського народу в минулому і тепер. Як приклад може послужити переїзд українців через Словаччину під час і після другої світової війни. Словаки виявили досить багато доброї волі й подавали помічну руку нашим втікачам, хоч самі ще не розуміли трагедії цих утікачів та українського народу. Сподіваємося, що тепер вони її розуміють куди краще. Ми певні, що добрі діла словацьких патріотів знайдуть у свій час з українського боку належну оцінку.

Пряшівщина—малий край, але для малої Словаччини вона стала великою проблемою. Ця проблема була для словаків правово й політично відкритою весь час за останніх п'ятдесят років, що тільки доводить, що Пряшівщина не належить до словацького етносу і є для нього національно чужою територією.

Частина словацької преси дома й на еміграції і деякі словацькі «радикальні патріоти» взялися вирішувати цю проблему своїм способом. Вони обрали просту й легку формулу: заперечили існування русинів-українців на Пряшівщині. Така теза знайшла прихильників і в деяких офіційних словацьких колах.

Це нам нагадує виступи д-ра Стефана Фенцика, відомого на Карпатській Україні, коли він у двогодинних промовах переконував своїх слухачів, що «украинцов нет», і звичайно кінчав ці свої промови закликом: «Бийте украинцов». Українську націю впродовж її історичного буття багато хто заперечував, нищив і готував їй похорон. А який вислід? Що помогли всі ті укази «всесильних, всемогутніх і найясніших» царів: Петра, Катерини, Миколи, а відтак Сталіна, Хрущова? Ними вони тільки забруднили історію власного народу, створили для нього славу історичного поневолювача та виключили його з сім'ї вільних народів світу.

Можемо порадити й тим гарячим словацьким «патріотам», щоб вони не витрачали часу та енергії для безпідставного заперечування того, що є, живе і бореться за своє право жити.

IV

У сучасній політичній ситуації для розв'язки проблеми пряшівських русинів-українців існують дві можливості: а) відірвання краю від Словаччини й приєднання його до Української ССР або б) забезпечення автономних культурних та політичних прав для Пряшівщини та її українського населення в рамках словацької федерації.

Як нам відомо, ніхто з відповідальних представників пряшівських русинів-українців першої можливости розв'язки нині не висуває і в тому напрямі не ставить жадних домагань. Також українська преса на Заході не ставить проблеми в цій площині.

Лишається до розгляду друга можливість, яка має свою правово-політичну основу не тільки в конституції словацької федеративної держави, але й у міжнародному праві. Хочемо вірити, що словацька федерація не дозволить собі «бойкотувати» власну конституцію тим, що в практичному житті заперечуватиме національно-культурні та політичні права своїх льояльних співгромадян автохтонів русинів-українців. Таке застосування конституційних прав ішло б цілковито в розріз з традицією й духом довголітньої боротьби, що її словаки вели за здобуття конституційних вольностей і державного статусу для себе самих.

За новішої доби міжнародне право збагатилося новим терміном: «дискримінація», який знаходить певне міжнародне застосування в практичному політичному житті, головне у взаєминах між поодинокими расами, націями або їх групами. Пряшівські русини-українці ставлять свої національні та культурні вимоги в цій самій площині міжнародного права і конституції власної держави і не бажають бути ніким дискриміновані на власній землі.

Тому словацька федерація не може ставити їх поза дужки, відмовляючи ґарантії для їх наприродніших прав національного розвитку, що нині практикують далеко менше розвинуті, новостворені держави в Азії та Африці. При цій нагоді хочемо вказати на певну послідовність законів історії, в сенсі яких сучасні політичні дії своїми наслідками сягають далеко в майбутнє. Державна мудрість полягає в тому, щоб уміти передбачити дії законів історії та їх неминучі наслідки.

У другій половині двадцятого століття історія занотувала небувалий поступ по лінії усамостійнення колишніх колоній. Нема причин ані підстав сумніватися, що ті самі закони історії діють і на користь української нації на шляху до її усамостійнення. Похід до волі можна всіляко ґальмувати, але його нічим не можна зупинити.

Ми живемо в добу діялогів, у яких намагаються знайти дорогу до зближення чи співжиття навіть такі протилежні доктрини, як християнство і комунізм. Можна мати застереження щодо їх доцільности чи кінцевого висліду. Однак мусимо визнати, що такі діялоги випливають з сучасної доби, розвитку технології і фактів можливости масового нищення людства навіть на віддалених континентах.

Хоч проблема Пряшівщини не має широкого засягу, все ж таки вона є для обох партнерів проблемою першорядної ваги. До неї можна також застосувати діялог, але тільки в сенсі прийнятих досі міжнародних правових норм — природного права, конституції та законів Словацької Республіки. Історія дала цілий ряд яскравих доказів, що спекуляція національними та політичними правами іншого народу і їх заперечування у висліді не були нікому корисні. Вже сам факт, що русини-українці змушені боротися за те, що здається цілком нормальним і природним, ставить під сумнів деякі словацькі офіційні заяви доброї волі.

І в політиці зобов'язує математичне правило, що завдання вирішене остаточно тоді, коли воно вирішене правильно. Тому й ми стоїмо за цей правильний спосіб полагодження проблеми русинів-українців у Словацькій Республіці, оснований на добрій волі, законі й справедливості.

«Сучасність»

БІЛЬШЕ УВАГИ НАВЧАННЮ РІДНОЇ МОВИ

У Торонті та інших містах Канади, теж в Едмонтоні, відбулися конференції вчителів української мови. На них обговорено справу поширення та підвищення навчання української мови.

Референт централі КУК для справ шкільництва п. Ів. Боднарук сказав «УВістям», що рекомендації, ухвалені в Торонті, були прийняті теж в інших містах.

На конференціях ухвалено такі рекомендації:

1. Громадським і духовним чинникам:

— якнайскорше скликати в своїх районах ширші сходини батьків і провірити стан дітвори, неохопленої рідними школами, та зробити все можливе, щоб та молодь знайшлася у рідних школах;

— зокрема слід зайнятися англомовною дітворою і для неї творити англомовні кляси;

— просити церковну владу, щоб постійно пригадувала батькам про їх обов'язок посилати дітей до садків і рідних шкіл;

— оподаткувати батьків у висоті $1. — річно, щоб уможливити ведення таких шкільних установ, як Координаційний центр українських шкільних рад (КЦУШР) і координаційних шкільних осередків (КШО);

— просити наших Владик благословити працю шкільних катехитів, яких КЦУШР запросить до виготовлення програм навчання релігії і необхідних підручників на всіх ступенях рідношкільного навчання.

2. Координаційним шкільним чинникам:

— особливу уваги приділити розбудові дитячих садків і дошкільних кляс, бо вони дають дітям основи для української мови на все життя;

— не редукувати кількакратного навчання в рідних школах до суботніх шкіл тільки, бо така редукція не йде на добро учнів і не причиняється до підвищення рівня. Суботні школи можна відкривати тільки в крайньому випадку, але тоді навчання мусить тривати не менше 5 лекцій, інакше вчителі не будуть у стані покрити навчального матеріялу;

— шкільні чинники вже тепер подбають про програми навчання для кляс 8 — 12;

— шкільні чинники вживуть усіх можливих засобів для того, щоб молоді вчителі включилися у працю рідношкільного шкільництва;

— беручи до уваги постанову СКВОР про 12-річне навчання в рідних школах, інспектори шкіл відповідальні за виконання цієї постанови;

— КШО повинні подбати про те, щоб у поодиноких провінціях діяли стаціонарні педагогічні курси, враховуючи теж і курси для учителів для англомовних кляс. Такі курси повинен фінансувати КУК;

— КЦУШР повинен мати на увазі видавання педагогічного журналу;

— двічі на рік організувати районові педагогічні конференції, сполучені із семінарами для поліпшення навчального процесу;

— при КШО необхідно зорганізувати методичний кабінет для опрацьовування шкільних програм, методичних матеріялів, шкільних посібників, наочного приладдя й уділювання практичних порад потребуючим вчителям.

3. Адміністрація й документи шкіл:

— шкільні чинники урегулюють перехід учнів від школи до школи окремим обіжником;

— урегулюють оплати батьків за навчання в рідних школах і зуніфікують платні вчителям;

— упорядкують взаємовідносини між опікунами шкіл, батьківськими гуртками, управителями і вчителями окремими обіжниками;

— управителі шкіл повинні запровадити однорідну шкільну документацію за проєктом о. Т. Міненка, який вкоротці буде надісланий школами до вжитку;

— КЦУШР подбає про забезпечення шкіл педагогічною прагматикою.

4. Загальні рекомендації:

— з огляду на брак кваліфікованих учителів, рідні школи з малим числом учнів повинні об'єднуватись в одну більшу школу,

— слід використати всі можливості підтримки рідних шкіл субвенціями провінційних урядів.

5. Підсумки дискусії:

Учасники дискусії одностайно ствердили, що рідна мова є передумовою національного збереження. Услід за цим твердженням учасники конференції звертаються до громадських і духовних чинників, організацій молоді і шкільних установ слідкувати за тим, щоб українська мова була розмовною мовою в домах, церквах, школах, організаціях і всіх українських установах. Слід на кожному кроці підкреслювати, що англійщення імен і прізвищ викликає в молоді почуття меншевартости.

Обговорюють лист кардинала Тіссерана

Лист кардинала Е. Тіссерана, що був опублікований у «Свободі», був обговорений у Філядельфії на нараді секретаріяту Світового конґресу вільних українців (СКВУ).

Той лист « тенденційно й фальшиво насвітлює окремі питання історії українського народу й української Церкви. Враховуючи важливість цієї справи, президія вирішила просити комісію церковно-релігійних справ секретаріяту зайняти становище до цього листа. Президія теж надіється, що в цій справі займуть становище компетентні українські церковні кола, а теж українські центральні репрезентації», каже повідомлення.

ПОМЕРЛИ

о. Степан ГРИНЕВЕЦЬКИЙ

У Любелі Львівської області 16 липня ц.р. вмер о. Степан Гриневецький, 76 років, колишній душпастир Ярослава.

Небіжчик — повідомляють з України — зазнав переслідувань, та до кінця життя залишився вірний Церкві.

о. Рафаїл РАЙБОРН

У Глен Ков, Н.И., 19 жовтня на 30 році життя помер нагло о. Рафаїл Райборн ЧСВВ. Він був шотляндського роду. Навчався в Канаді і в Римі; вивчив українську мову. Священиком став 1968 року.

Його мати живе в Дітройті.

НЕ ВБИВАЙ

Історична повість (29)

БОГДАНА ЛЕПКОГО

Гордим оком обкинула його від ніг до голови.

Гадяцький полковник мав на собі білий каптан і жовті штиблети. Без шапки був і без пояса. Шаблю також лишив десь у покоях. Хитався, видно, хміль не вивітрів йому з голови. Ступаючи назустріч хазяйці белендів щось під носом. Але Любов Хведорівна не пробувала навіть зрозуміти що. Вертатися не було як і не було куди. З приказу Мазепи була підчинена тому п'яному старшині, вона, — жінка генерального судді і стольника його величества царя!

— За те то Мазепа, — сказала гордо, знімаючи голову, — прислав вас з таким військом до мого пана, що зичливо й вірно війську запорозькому писарством і судейством служив?

Трощинський ушам своїм не вірив. Та жінка, що від довгих літ каламутила на Україні воду, що навіть гетьмана не щадила своїм язиком, а тепер свого власного мужа в таку біду впхнула, сміє ще так гордо поводитися з ним, з гетьмановим післанцем, котрому вона повинна підчинитися і покірно піддатися його приказам!

Хотів щось відповісти, але знав, що навіть по-тверезому не легко було з Кочубеїхою витрати словесний двобій, а що ж тоді по-п'яному.

Не надумуючися багато крикнув на волохів: — Стріляти!

Волохи курки пистолів звели. Кочубеїха і оком не моргнула. Стояла, як витесана з мармуру. Ще мент і повалиться горілиць на мураву, зломана, але невгнута.

На щастя, саме впору надбіг Кожухівський. Він був при пам'яті. Зрозумів цілу вагу моменту. Вбити Кочубеїху, значило б роздратувати й проти гетьмана настручнити не лиш цілий Кочубеїв рід і всіх його прихильників і одномишленників, але й тих, що займали вижидаюче становище, особливо ж старшинських жінок. Всі вони в один голос крикнули б, що гетьман душегуб, що не тільки доньки, але й жінки старшин не можуть себе почувати безпечними під його жорстоким режиментом. Карати смертю жінку, річ взагалі немила, а ще таку, як Кочубеїха, і до того без суду, без доказів вини.

З тими думками він, забуваючи про власну небезпеку, блискавкою метнувся між Любов Хведорівну і волохів.

— Стояти смирно! — гукнув на них.

Волохи пистолі вділ схилили.

Два старшини рівної ранґи рівночасно противні розкази давали. Але ж один був п'яний, а другий тверезий. Волохи до пальби скорі, та ще тоді, як перед ними стояла така горда й непокірлива паня, як Кочубеїха, а все ж таки здоровий людський інстинкт велів їм послухати приказу тверезого, а не п'яного начальника.

— Стріляти! — гукав, кидаючись на волохів Трощинський!

— Смирно стоять! — ще голосніше приказував Кожухівський.

Трощинський вихопив одному з волохів пистоль, але Кожухівський ухопив його за руку і скрутив її так нагло, що пистоль пішла вгору, стрілила, але куля не ранила нікого.

Пане полковнику, — сказав, — пане полковнику, лишіть!

Трощинський виривався, Кожухівський взяв його попід пахи й попровадив у двір.

Кочубеїха дальше стояла серед муравника, як статуя. На подвір'ї зчинилася метушня. Хтось лавку приніс і просив її сідати.

В цей мент спочуття людей було по її боці. Зневажено жінку ґенерального судді!

Невістка сиділа в колясі і за слізьми нічого не бачила й не чула. Що лиш вистріл розбудив її. Вискочила з коляски й побігла вузеньким шляшком до воріт.

Донька миргородського полковника, привикла була до вважливости й шани, яка належиться жінкам. Зрозуміти не могла, як це її і її свекруху з церкви поривають, везуть, заставляють годинами цілими перед власною брамою ждати, а тепер, коли вона йде, козаки не розступаються, лиш товпляться кругом, як на ярмарку перед будою комедіянтів.

Дібравшися до тої лавки, на котрій сиділа Любов Хведорівна, вона із великого зворушення і втоми повалилася до її ніг і втратила пам'ять. Зчинився заколот. Зімлілу жінку понесли в двір.

За нею пішла й Любов Хведорівна, щоб відтирати.

Трощинський не виходив.

Він, як коли б нізащо, заснув сном чесного чоловіка. Приказ давав Кожухівський.

Просив вибачення перед Кочубеїхою. Натякав на службу, на тії невиспані ночі, котрі вони проїздили шукаючи Василя Леонтієвича. Коли б він не втікав, а сидів у своїм маєтку, то і цілої тої немилої приключки не було б.

— Гадаєте, пане полковнику, що і в нього Трощинський не велів би стріляти? Василь Леонтієвич не втікав, — з притиском зазначила Любов Хведорівна, — він по ділу поїхав.

— Куди?

— Того я не можу знати, а коли б і знала, так не скажу. Це його річ, не моя. Як вірна дружина мого мужа й пана потерплю за нього. Я готова!

— Ваша милість непотрібно хвилюються. Козацька річ слухати приказів свого вождя.

— Невже ж він приказував Трощинському впиватися та ще питвом, котре ні йому, ні гетьманові не належить ?

Трудно було Кожухівському заспокоїти схвильовану Любов Хведорівну, а вже заставити її, щоб хоч трохи присмирніла, він не мав ніякої надії. Боявся, що як прочуняє Трощинський, то між ним і суддеїхою може знов до якоїсь сутички прийти, і тому, як тільки молода невістка Кочубея вернулася до пам'яті, він приказав узяти добру карету та відвести обидві жінки в Диканьку.

Здалеку, так, щоб вони того не замітили і щоб людям в очі не впадало, їхав відділ його охочекомонників. Самі вибрані, вірні й бувалі козаки, котрі не будуть робити непотрібного бешкету. Та коли тільки свекруха з невісткою вилізли з карити й увійшли в диканський двір, навкруги двора, й коло самого будинку розставилися варти, пильно вважаючи, щоб Кочубеїха з невісткою не втекли. Так вони переночували, у великій тривозі й непевності, чи не станеться їм яка кривда, або нова, може ще гірша наруга.

На другий день уранці прибув післанець з приказом, щоб невістку відправити до її батька, миргородського полковника Апостола, куди вже попереду поїхав був її чоловік Василь Василевич Кочубей. Їй дозволено забрати своє придане.

— Недаром, — гадала собі Кочубеїха, — Апостол останніми часами так дуже за Мазепою тягнув. Не можна було лихого слова про нього сказати. Тепер гетьман бере його під свою протекцію. Рука руку миє.

Лиха була на сина, що до Апостолів пристав. Батька-маму лишив. Він теж мазепинець.

Ще одна ніч минула, аж від гетьмана приїхав Валмус. Привіз приказ про добро Кочубея. Гетьман боявся, щоб хибкий народ, котрого скрізь було чимало, довідавшися, що Кочубей попав у гетьмана в неласку, не покористувався нагодою і не пограбував його дворів. Трощинський зібрав худобу, усі скрині з ціннішим добром, склав їх на палуби, себто великі вози під вагу і під сильною вартою виправив у Батурин.

Туди відпустили також генеральну суддеїху в її власному повозі. З нею їхала одна тільки наймичка, котру Кочубеїсі дозволено вибрати собі з-поміж численної прислуги.

Кочубеїха все ще не тратила надії, що ця опала не потриває довго. Довідається цар і те, що тепер робить гетьман з Кочубеями, зроблять тоді з ним. Може ще гірше, ніж з Самійловичем і Многогрішним, бо і провина його куди гірша від тих.

Вона не знала й ніяк уявити собі не могла, щоб гетьман перехитрив усіх.

Кочубеєве добро привезено на Гончарівку в гетьманські палати, а Кочубеїху зразу у її власний двір на батуринське подвір'я, де звичайно попереду жили Кочубеї, коли перебували в Батурині, а в тиждень пізніше у другий їхній двір,, старий, що був на замку, туди, де недавно пересиджувала Мотря з хворою тіткою Марією Хведорівною.

ЛИСТИ ЧИТАЧІВ

ВІДНОВЛЕННЯ ЧИ РОЗБИВАННЯ УНДО?

У деяких газетах появилось «офіційне повідомлення» про «відновлення УНДО на еміграції». Це повідомлення повинно б мати заголовок «Плянове розбиття УНДО».

Всім відомо, що УНДО, як ідейно зорганізована національно-демократична партія, було відновлене на еміграції ще 1948 р. Воно брало діяльну участь не тільки в створенні 1948 р. Української Національної Ради, а теж у всіх її сесіях. Д-р С. Баран аж до своєї смерти був головою В.О. УНРади, а д-р С. Витвицький теж був головою В.О., а відтак аж до своєї смерти 1965 р. президентом УНР в екзилі. Представники УНДО брали теж участь в останній (VI-тій) сесії УНРади, а ред. М. Добрянський був вибраний членом президії УНРади. Ніхто тоді не твердив, що УНДО не існує.

Все лихо вийшло через відкликання зі складу представників УНДО УНРади нездисциплінованого д-ра В. Федорончука...

Він, разом з Д. Ерстенюком і д-ром О. Марітчаком, у жовтні 1969 р. створили комітет «ініціяторів відновлення УНДО». Звертаючись тільки на адреси осіб, що їх уважали за своїх симпатиків, рішили вибрати свою президію, яка за допомогою верховодячої тепер у Державному центрі УНР «трійці», усунула з УНРади небажану їм опозицію як з боку УНДО, так УРДП.

Мені дуже прикро, що т. зв. ініціятори відновлення УНДО, зігнорували мою пропозицію не розбивати УНДО... Щоправда, у своєму повідомленні вони пишуть, що «в голосуванні взяла участь велика більшість старих керівних членів УНДО, що були активні на батьківщині», однак це не відповідає правді. Вони не те що не оголосили в пресі свого наміру провести вибори, ні складу виборчої комісії, ні реченця виборів, ні кількости одержаних голосів; мені відомо, що більшість членів УНДО про ці вибори нічого не знала і що ініціятори відновлення УНДО зібрали всього 16 голосів...

Д-р Федорончук, призбиравши на свою лісту ніким не провірених 16 голосів, 27 червня ц.р. зголосив на засіданні президії УНРади свою групу як нововибране прдеставництво УНДО, а більшість президії, згідно згори наміченим пляном, визнала його фракцію за повноправне представництво...

Я, як старий ундівець і борець за Українську Народню Республіку та правопорядок у нашому громадсько-політичному житті, болію над тим, що теперішні керівники Державного центру і в своєму амбіціонерстві та страху за втрату постів, вибрали шлях розбивання і так уже малочисельних партій, які 1948 року створили УНРади. Вони повинні розуміти, що йдучи цим шляхом, усуваючи опозицію з УНРади і кидаючи на неї неправдиві обвинувачення, вони не тільки нищать і так уже слабий авторитет Державного центру, а й саму ідею демократичної Української Народньої Республіки. Бо що це за демократія, що не терпить ніякої опозиції?

Я апелюю як до теперішніх керівників Державного партій: Кавеант консулес! партій: Кавеант консулес! Спам'ятайтесь, бо республіка в небезпеці. А п. Д. Ерстенюка, як «як голову відновленого УНДО на еміграції», запрошую взяти участь у проголошених теперішньою президією УНДО виборах або бодай переслати свої виборчі акти на руки голови виборчої комісії — всіма нами шанованого сотника А. Станіміра для остаточного підрахунку голосів.

Попробуймо наших сил у змаганнях за провідництво в УНДО чесним і демократичним шляхом, яким ішли наші попередники, такі, як д-р К. Левицький, д-р Є. Петрушевич, д-р Д. Левицький, д-р С. Баран, д-р С. Витвицький та інші визначні ундівці. На старості наших літ не розбиваймо єдности партії, яка має світлу традицію та добре записана в історії української нації.

Олекса Яворський,
в.о. голови і кандидат на голову УНДО

Торонто

З ПРИВОДУ ЮВІЛЕЮ о. Л. СИВЕНЬКОГО

Дорогий Отче Любомире та дорогий мій шурине, саме минає 40 років, як Ти пішов за голосом Спасителя, 40 років минає з того часу, як Ти під вмілим проводом тодішнього ректора Богословської академії, а сьогодні верховного архиєпископа і кардинала Иосифа Сліпого, закінчив богословські студії та мав велике щастя бути рукоположеним найбільшим нашим митрополитом бл. п. А. Шептицьким.

Господь вибрав Тебе, щоби Ти став слугою у Його винограднику та спасав людські душі, вказуючи їм дорогу до вічного життя. Немає на світі більше почесного, більше гідного, більше вартісного звання від звання священика. Це звання понад усі звання!

Ти, отче Любомире, посвятив своє життя на службу Богові, Церкві й народові. Ти став слугою Божим та сівачем Божого слова, сівачем любови. Господь не поскупив Тобі й ударів, і Ти мужньо та покірно їх приймав.

Все своє життя Ти посвятив для українського народу. Ти для свого народу хотів кращої долі і зрозумів, що кращу долю можна вибороти тільки за Божою допомогою.

Своєю працею у Божому винограднику Ти старався показати, що релігія є підставою нашого життя й патріотизму та що без релігії патріотизм — тільки пусте слово.

Нехай Всевишній, який Тебе зберіг і досі дарить здоров'ям, дальше благословить Тебе у Твоїй священичій праці.

Іван Білоскурський
Гранада Гіллс, Каліфорнія

BAYDALA Drug Stores

- Parkade (Cor. 103 St. & Jasper Ave.)
- Avord Arms (Avord Arms Bldg.)
- Northgate Professional Bldg. (12948 - 97 St.)

Specializing in Wigs — Radios — Prescriptions

"OPEN TILL MIDNIGHT ALWAYS"

Пачки до Европи й Азії

Найстарша висилкова фірма на західну Канаду, яка висилає найкращої якости матеріяли англійського виробництва і готові речі всякого роду.

Також приймаємо речі, куплені в Канаді, за котрі мусимо брати всі оплати, що нам наложені.

Оплата за висилку пачки з Англії 11.75 дол. без різниці, чи пачка коштує 40.00 дол. чи 300.00 дол.

М. Лаврин

Overseas European Trading Co.
TEL.: 424-6860 10531 - 97 Street
EDMONTON 16, Alberta

УВАГА! НОВА АДРЕСА! УВАГА!

ФУТРА

ВЕЛИКИЙ ВИПРОДАЖ ФУТЕР, ЖАКЕТІВ ШАЙОК ТА КОВНІРІВ

35% ЗНИЖКИ

Persian Lamb, Mouton Lamb, China Mink, Hudson Seal, Squirrel, Muskrat & French Seal Coats & Jackets. Caps, Collars & Muffs.
REPAIRING, REMODELLING & RELINING

Пишіть за інформаціями, або зайдіть особисто до:

DOMINION FURRIERS
10012 - 101A Ave., Edmonton, Alberta
напроти McLeod Building
Phone: 422-4386 Res.: 455-3229
А. Колодка, власник

Німецький ресторан у баварському стилі

Якщо хочете провести мило вечір при звуках добірної орхестри та з'їсти смачні німецькі страви, як віденський шніцель, білі мюнхенські ковбаски, гарно присмаженого пструга чи струдель з яблик та інші того роду страви, відвідайте наш ресторан, який уряджений в оригінальному мюнхенському стилі.

Поручаємо теж европейські горілки, вина та смачні німецькі пива.

Відкритий від понеділка до п'ятниці від год. 5-ої попол. до 1-ої в ночі. В суботи від год. 1-ої попол. до 1-ої ночі.

HOFBRÄUHAUS
Tel.: 422-1742
10209 - 97 St., EDMONTON

ВАЖЛИВЕ ДЛЯ ВЛАСНИКІВ ДОМІВ

З ФАБРИКИ ДО ВАС

ВЕЛИКІ ЗАОЩАДЖЕННЯ НА НОВИХ ВІКНАХ

СТАРЕ
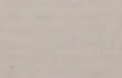

НОВЕ
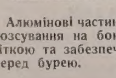

Алюмінові частини до розсування на боки зі сіткою та забезпечення перед бурею.

СТАРЕ

НОВЕ
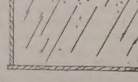

ЗАОЩАДЖУЄТЕ? ДИВІТЬСЯ!

- Ми не пошкоджуємо дерева кругом вікна ні зовні, ні всередині.
- Виймаємо старе і вкладаємо нове вікно у ваші теперішні рямки.

SUPREME WINDOWS LTD.
429-0833 9654 - 106A Ave.
Evening: 476-4594, 482-2511

У ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИХ ОБЛАСТЯХ

Нищать церковні пам'ятники

«За зрізаний хрест платять 25 рублів», каже автор «захолявної» статті, в якій подаються факти дальшого нищення церковних пам'яток у західних областях України.

Уривки статті вміщені в останньому числі «Вістей з Риму».

«Є мільйони лщдей з вищою освітою, які все знають, але нічого не мають, нічого святого... В людини гіпертрофно розвивають технічну фнкцію за рахунок духовної, і це чомусь то називають прогресом» — пише автор, який протестує проти нищення церковних пам'яток. Він виступає не в оборону релігії, а в оборону національної культури.

Він пише: «Дехристиянізація, колективізація, індустріялізація, масове переселення з села в місто — все те було невиданим в історії України знищенням українських традиційних структур, чого катастрофічні результати проявились ще далеко не повністю».

«В листопаді 1969 р. три невідомі, в мундирах міліції, зайшли до Успенської церкви у Львові; винесли старовинні книги на подвір'я і спалили. Знову спалили! Зно ву українські цінності».

«В 1969 році у Жидачеві Львівської области скинули при будові автостанції з висоти восьми метрів дерев'яне Розп'яття з XV століття, найстарше на Україні».

«Кожного року на весінніх ярмарках у Косові банди т. зв. „активістів" б'ють писанки (про що писала „Комсомольська правда"). Вони ж за 25 рублів по ночах добивають останні хрести на перехрестях доріг Західної України, хрести Волі, поставлені на пам'ятку скасування кріпацтва... За зрізаний хрест платять 25 рублів. Все таки Юдине ремесло девалюується... Колись було платили 30 срібняків».

«Церкву боронять люди, готові на жертви ради ідеї. Їх мало, та борців завжди було мало, однак вони творять погоду. Атеїзм користується послугами покидьків, готових за четвертину різати, що бажається і кого бажається. Так, це справді боротьба світла і темряви, як це написано в атеїстичних брошурках. Та де світло, а де темрява?..»

«Навіть у народів, яких доля укладалась щасливіше за нашу, небагато таких чистих джерел, бастіонів... Їх дбайливо стережуть і зберігають, адже це їхня скарбниця і водночас школа. По теперішній Україні можна проїхати великі простори, де найдавнішим „архітектурним пам'ятником є чайна 1948 р. народження, обмазана з усіх боків сірим цементом».

«Самопізнання нації без культурних центрів не можливе».

ШЛЯХОМ АПОСТОЛА АНДРІЯ, ХОЧ НЕ ДО КИЄВА

Грецькі тексти, що їх опублікував ізраїльський дослідник Барух Ліфшіц, ведуть нас в Україну, більш-менш шляхом св. апостола Андрія, хоч не до самого Києва. Дещо тут певне, дещо — тільки ймовірний здогад. У кожному разі ті тексти можна назвати мостом між Новим завітом і Україною.

З Нового завіту знаємо, що синагоги були не тільки в Палестині. У греко-римських містах середземноморського басейну, скрізь, де жила жидівська діяспора, там були й синагоги. До тих міст треба додати теж Керч на Криму, де вже в I сторіччі після Христа була жидівська громада й синагога. Може, і в інших містах північної Чорноморщини були синагоги. Зовсім певно, в тих містах уже в апостольську добу жили жиди.

Керч заснували в VII сторіччі до Христа грецькі поселенці з Мілету, що звали своє місто Пантикапей (Пантікапеон). Давніми грецькими містами були теж Теодосія, Херсонес Таврійський (Корсунь) та інші. Від V сторіччя до Христа аж до IV сторіччя після Христа — це довгий період т.зв. Боспорського царства, центром якого була Керч. Те царство деколи було залежне від Атен; завжди вело торгівлю з Атенами і з усією Грецією, постачаючи туди пшеницю і будівельні матеріяли (наприклад, дахову черепицю).

У містах Боспорського царства (грецька назва була: Боспорос, не Босфорос) культура була грецька; проте значний був вплив культури місцевого населення. Вільними громадянами були не тільки греки. Всюди було багато рабів. Збереглися відомості про бунт скитських рабів у Керчі. Повстання охопило було ввесь Керченський півострів.

ВІД НАПИСІВ...

Археологічні розкопи XIX і XX сторіч виявили багато пам'ятників і написів Боспорського царства. Щодо написів, то вони були опубліковані в різних журналах і збірниках. Останнім часом російські вчені видали «Корпус інскріптіонум Реґні Боспоріці». У цій публікації, виданій у Москві 1965 року (недоступній для мене), подаються вже раніш опубліковані і нові, ще не опубліковані грецькі написи.

Вже через рік, у збірнику «Ярбух фюр Антіке унд Хрістентум», Мюстер 1966, стор. 171-6, появилася стаття Гайнца Беллена про «Синагогу жидів і богобійних». Німецький автор доводить, що в Керчі в I сторіччі «богобійними» звали тих, що не тільки прихильно ставилися до юдаїзму, а й були якоюсь мірою членами жидівської громади. Керченський напис ч. 71 кидає додаткове світло на «богобійних» Нового завіту.

Написи, що стосуються жидів Боспорського царства, недавно подав у паризькій «Ревю біблік», 1969, стор. 94-98, Барух Ліфшіц. Він робить деякі поправки, так що його видання грецьких текстів критичніше за московське. Деякі неясності залишаються далі, бо кам'яні плити з написами почасти пошкоджені.

Подивімся хоч на два написи: ч. 71 і 1124. На першому з них невідомий керченський жид відпускає на волю Елпія, сина свого раба. Спадкосмці того шляхетного жида не можуть повернути в рабство вільновідпущеного, не можуть йому завдавати клопоту, аби тільки ходив до синагоги («просевхі» — дім молитви). Цієї справи має пильнувати громада жидів (юдеїв) і богобійних. Напис цей на білому мармурі походить, на думку російських знавців, з I сторіччя після Христа.

Нема сумніву щодо часу походження напису ч. 1124, який знайдено на кавказькому узбережжі Чорного моря в Анапі (давній Горгіппії). Напис говорить про відпущення раба з жінкою на волю, згадує про жидів і подає дату: 356 рік боспорської ери. Це 59 рік після Христа.

З перших сторіч після Христа є декілька надмогильних написів. Імена не дуже жидівські, але, крім імен, є також «менора» (семираменний свічник). Ці написи знайдено в різних околицях Причорномор'я.

...ДО ПЕРЕКАЗУ

Чи можна ці написи пов'язувати з переказом нашої «Повісти временних літ» про апостола Андрія? Є. Голубинський («Історія» I, стор. 19) уже 1900 року розбив свято-Андріївський переказ як патріотичну рекляму. А все ж той переказ живе. I, може, й не варто розбивати його дощенту. Правда, дарма робити зі св. Андрія першого українського автокефаліста, як дехто пробує. Навіть автор «Повісти временних літ» каже, що св. Андрій, який, до речі, був братом св. Петра, зробивши поїздку в околиці Києва й Новгорода, «приїхав до Риму і розказував, чого навчав і що бачив». Це звучить майже як звіт папського делегата.

Якщо св. Андрій поїхав на територію України, то він, бувши жидом, повинен був по дорозі зайти до керченської чи якоїсь іншої синагоги. Так робив св. Павло, коли вперше кудись приїздив. Але певности тут нема ніякої, хоч Голубинський (I, 28) припускає, що св. Андрій міг бути в причорноморських містах.

Автор «Повісти временних літ» хотів показати, що Київська Русь не гірша від інших славних країн, куди самі апостоли принесли християнську віру. На території України св. Андрій, може, ніколи не був. Однак на півдні України деякі християни могли бути вже в апостольську добу. I, здається, були. Є крихта правди в переказі про св. Андрія.

Боспорське царство не було країною, дошками забитою від світу. Міста мали зв'язок з Грецією, а в тих містах були жиди. В першому сторіччі, як відомо, Церква жила під дахом синагоги. Де були жиди, там майже всюди були і християни. Трудно припускати, щоб усе Боспорське царство було винятком. І туди хтось, мабуть, приніс новину про велику зміну, яка, за Листом св. Павла до колосян (3, 9-11), перетворює «давню» людину в «нову», про найбільшу в історії революцію, в якій «нема грека і жида, обрізаного і необрізаного, варвара і скита, раба і вільного, а все й у всьому — Христос».

о. П. К.

РАДІОПЕРЕДАЧІ З ЕДМОНТОНУ

Централя Едмонтонської єпархії пересилає щопонеділка о 9-ій годині вечора півгодинні програми з французької радіостанції в Едмонтоні.

9 листопада: Роковини смерти Митрополита Андрія Шептицького (о. В. Тарнавський).

16 листопада: 25-річчя Пласту в Едмонтоні (П. Саварин і виступи пластунів).

23 листопада: Український дім пенсіонерів в Едмонтоні (о. канцлер М. Сопуляк).

* * *

Програма оо. василіян: 10 листопада: «Про щастя» (о. М. Ничка).

Вісті з Едмонтону

Дві доповіді професора В. Маркуся

В едмонтонському УНДомі в неділю 15 листопада о 8-ій годині вечора буде доповідь проф. Василя Маркуся з Чікаго: «Українська Католицька Церква після IV архиєпископського синоду».

Гість матиме також прилюдну доповідь у п'ятницю, 13 листопада, о 8-ій годині вечора в університетському будинку ім. Генрі Маршала Торі. Тема доповіді (англійською мовою): «За що змагається леґальна опозиція в СССР?»

Д-р В. Маркусь є професором політичних наук у Чікаґському католицькому університеті. Він, уроженець Закарпаття, навчався в Будапешті, Мюнхені, Фрібурґу (Швайцарія) і Парижі. Він доктор слов'янської філології і доктор політичних наук; закінчив теж Високу школу міжнародних студій у Парижі.

Він є автором трьох книжок (двох французькою мовою і однієї англійською мовою) та багатьох статтей у журналах і газетах. Проф. Маркусь є членом головної редакційної колегії «Енциклопедії українознавства».

У Чікаґо він бере діяльну участь у громадському і церковному житті. Недавно опублікував брошуру: «Синод і посинодальна дійсність в Українській Католицькій Церкві».

Доповідь про теперішнє церковне становище організує Едмонтонська рада громадських організацій за патріярший устрій. Після доповіді професор Маркусь буде відповідати на запитання.

Цією доповіддю, «наша Рада бажає закінчити Місяць помісности нашої Церкви, який у нашій єпархії почато окремим зверненням Преосвященного Ніля до духовенства і вірних єпархії в першу річницю IV архиєпископського синоду 4-го жовтня цього року».

«Просимо ласкаво взяти участь у святковому зібранні», кажеться у повідомленні Ради.

Хор «Дніпро» їде до Вінніпеґу

Хор «Дніпро» одержав запрошення на гостинний виступ з приводу 100-річчя Манітоби. Це певного роду вирізнення і признання для хору, бо з-поміж багатьох мистецьких одиниць провінції Алберти, саме «Дніпрові» припала честь репрезентувати нашу провінцію у т. зв. «Днях Алберти» у Вінніпезі.

Комітет для відзначення 100-річчя Манітоби, в порозумінні з Албертською радою народнього мистецтва, запросив хор на виступи в днях 14, 15, і 16 листопада. Головний, 45 — 50-хвилинний концерт нашого хору буде в неділю, 15-го листопада. Участь у концерті беруть теж інші мистецькі групи різних провінцій.

Диригент хору п. Р. Солтикевич, який уже прийшов до здоров'я після недуги, працює з повним запалом. Проби хору відбуваються тепер аж тричі на тиждень, щоб виступи у Вінніпезі були бездоганні.

Хор «Дніпро» незабаром випустить другу свою платівку. Цим разом будуть коляди. Платівка появиться перед Різдвом.

Подаючи ці вістки, хочу вірити, що вони додадуть членам хору запалу до дальшої праці та заохотять молодих співаків пристати до хору. Хор «Дніпро» своєю довголітньою працею здобув собі признання не тільки в Едмонтоні, а й у Канаді. Варто в ньому працювати.

І. Хома

ДЕ, ЩО, КОЛИ БУДЕ В ЕДМОНТОНІ

П'ятниця, 6 листопада:

о 7.30 веч. в школі ім. св. Миколая (Беверлі) — осінній базар відділу ЛУКЖ парафії Покрови (продаж домашнього печива, ручних робіт, уживаних речей).

* * *

Субота, 7 листопада:

о 7-ій год. веч. сходини гуртка книголюбів у п-і А. Байрак, 11209 - 123 вул.

* * *

о 8 год. веч. в Беверлі «Рікрієйшн сентер», 4209 - 111 авеню: «пущення» та розгра базарових книжечок ЛУКЖ парафії Покрови.

* * *

Неділя, 8 листопада:

від 2:30 до 5:30 попол. в залі УНДому, 9620 - 109 авеню: парадний чай і пластова виставка з нагоди 25-річчя відновлення Пласту.

* * *

П'ятн. і суб., 13-14 листопада:

5-8 год. веч. базар парафії св. Василія, 10819 - 71 авеню: вечеря, бінго, фільми і дитячі забави. В п'ятницю, 13 лист., о 3 год. попол.: продаж річних робіт та домашнього печива.

* * *

Субота, 21 листопада:

о 6 год. веч. в УНДомі: бенкет і забава едмонтонського відділу ЛВУ з нагоди 20-річчя існування (промовець В. Саґаш з Ріджайни).

УКРАЇНСЬКІ ВІСТІ
UKRAINIAN NEWS

Український католицький тижневик ♦ Виходить щочетверга в Едмонтоні ♦ Видає Спілка «Українські вісті» ♦ Річна передплата в Канаді: $5.00, поза Канадою: 6.00; зміна адреси: 15 центів.

Published every Thursday in Edmonton ♦ Member of the Canadian Weekly Newspapers Association ♦ Yearly subscription in Canada — $5.00, in other countries — $6.00.

Ukrainian News, 10967 - 97 Street, Edmonton 17, Alberta
Телефон 422-5708 Telephone
Second class mail registration number 1035.

ДЕМОКРАТИ, ДЕ Ж ВАША ДЕМОКРАТІЯ?

«Держава — це я» — так себепевно казав французький король Люї XIV. Це звалось абсолютизмом. Наші еміграційні демократи не менш себепевно кажуть: «Наша демократична партія — це я». Та до своєї центральної особи вони додають ще свою жінку і свого кума. Абсолютизмом цього не назвеш. Демократією — також ні.

Наші демократичні партії не раз показували пальцем на Організацію українських націоналістів (ОУН), мовляв, ось до чого докотились люди, які не розуміють демократичного правопорядку. Є аж три фракції, і кожна зветься ОУН. Тепер, коли у нас появились подвійні (потрійних ще нема) демократичні партії, доводиться спитати: демократи, де ж ваша демократія?

Українська соціялістична партія викинула двох провідних членів. Невідомо, скільки членів має ця партія. Але відомо, що тепер з однієї партії зробилося дві. Обидві партії звуться так само, бож обидві законні і правильні. Є одна українська соціялістична партія — та, що викинула двох заслужених соціялістів. Є друга (чи та сама?) українська соціялістична партія, в імені якої два заслужені соціялісти беруть участь у нарадах европейських соціялістів і пишуть про це комунікати на славу українському соціялізмові і на злість тим, що викинули їх.

У партії Ів. Багряного — Українській революційно-демократичній партії (УРДП) — так само: є дві партії. Як одна, так друга завзято доводять, що вона, тільки вона — Багряного дитина, а друга — то циганча, підкинуте ворожими агентами. Екзильний віцепрезидент М. Степаненко каже, що його супер-ник В. Гришко зовсім збився з дороги. Гришко у відповідь раз-у-раз цитує Багряного, як святого отця партії, і пише статті такі довгі, що хоч за це міг би бути наступником Багряного. А якби, замість безнадійних суперечок, зробити вибори? Хай члени революційно - демократичної партії скажуть, кого хочуть Це була б розв'язка не тільки демократична, а й революційна.

Навіть злагідливе УНДО має дві фракції: є старе УНДО і відновлене УНДО. Цього місяця все ж відбуваються вибори. Залишаючи кандидатів на волю і примхи виборців, бажаємо успіху партії і доброго прикладу іншим.

Непорозуміння, суперечки, конфлікти — це буває в кожній демократичній партії, але в демократичній партії, кінець-кінцем, усе вирішують вибори. З партії можна вийти, можна перейти до іншої, можна створити нову, але проголошування нового законного проводу не на підставі голосів, а на підставі глибокого переконання про власну політичну правоту, це ніяка демократія, а запаморочений примітивізм.

Ще добре, що не вибухають у нас, наче фаєрверки, щораз нові екзильні уряди, хоч ВО УНРади останнім часом не був світлим прикладом правопорядку. Саме це викликало малодемократичну тяганину в демократичних партіях.

ЧИТАЙТЕ, ЛЮДИ, БУНІНА

Буніна давно вже прийняли у Москві, а тепер, з приводу сторіччя народження того російського письменника, і в Києві кажуть: читайте, люди, Буніна.

Ще до революції 1917 року Іван Бунін був відомим письменником і поетом. Він не терпів большевицької зміни. Виїхав на еміґрацію і залишився еміґрантом аж до смерти. Він помер 1953 року. Вже через два роки у Москві видали п'ять томів Буніна. А недавно дали аж дев'ять томів, і то неабияким тиражем: 210,000 примірників.

Факт, що Бунін ставився вороже до совєтського режиму, не може бути перешкодою видавати і читати Буніна, бо Бунін — перший російський автор, відзначений Нобелівською нагородою, визначний письменник, якого треба знати. Таке писали в Москві. Таке пишуть уже і в Києві.

«Літературна Україна» (23 жовтня) в ювілейній статті про Буніна пригадує, що «до Жовтневої революції він поставився вороже й еміґрував за кордон». А все ж його твори — «дорогоцінне надбання російської культури». Читати Буніна повинні й українці. «Один з героїв Буніна говорить, що немає в світі кращої країни, ніж Україна».

Чому ж у Києві не ставляться так само до українських письменників, що ставились вороже до совєтського режиму, еміґрували за кордон і зберегли більше любови до України, ніж Бунін? Чому там українському читачеві не дають хоч вибраних творів визначних письменників та поетів еміґрації? Звісно чому. Тому, що в Москві дбають про російську культуру, а в Києві — тільки про російську імперську політику.

1971 рік — ювілейний рік Лесі Українки

25 лютого 1971 року сповниться сто років з дня народження найвидатнішої української поетеси і громадської діячки Лесі Українки (Ларися Косач-Квітка). Президія Секретаріяту Світового конґресу вільних українців оголосила заклик відзначити цей ювілей.

«Леся Українка зайняла в українській літературі місце побіч Тараса Шевченка та Івана Франка і своєю творчістю у значній мірі причинилася до оформлення духовости українського народу та до поширення і скріплення серед нього національної свідомости та гордости. Творчість Лесі Українки, як і творчість Шевченка та Франка, по сьогодні є дороговказом для всього нашого народу у його змаганні за національну волю й політичну незалежність».

«Сторіччя з дня народження Лесі Українки — велике свято всього українського народу в Україні та за її межами. Це теж видатна подія в культурному житті цілого людства, бо ідеї та ідеали, які голосила та за які змагалася Леся Українка, є ідеями та ідеалами всіх тих, хто цінить свободу та гідність людини і народів».

«Щоб відмічування цих великих роковин мало загальноукраїнський характер у всіх країнах нашого поселення, президія секретаріяту СКВУ проголошує 1971 рік — ювілейним роком Лесі Українки та закликає українську громаду та всі українські крайові організації й центральні репрезентації взяти якнайактивнішу участь у підготові та проведенні ювілейних святкувань».

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ОПОЗИЦІЯ В СССР

Репортаж західнонімецького журналу

Совєтські видавництва більше не друкують ні рядка з творів Солженіцина. Совєтські громадяни не повинні читати книжок, що лягли в основу його світової слави. Але вони їх все одно читають: його книжки пробиваються в обіг через підпільну установу, що, на відміну від держвидаву, зветься самвидав.

ЛАНЦЮГОВІ ЛИСТИ

Приватні особи нелегально виготовляють машинописні копії заборонених текстів у багатьох відбитках і поширюють їх як ланцюгові листи. Одержувач вважає для себе справою чести переписати їх, так що в скорому часі тисячі копій ходять по всій країні. Деякі з них потрапляють також за кордон: світові видавництва таким способом дістали твори Солженіцина.

До цього часу самвидав випустив 24 окремі публікації Солженіцина. Самвидав підриває інформаційну монополію партії. В ньому появляються відкриті листи, прохання, протести, політичні новини та коментарі, вірші, оповідання, романи — все без штемпеля цензора.

Джілас і Світлана Сталіна через самвидав стали найбільше читаними авторами СССР. Вистачить, щоб примірник перейшов за кордон, а самвидав уже познайомить совєтського читача з ним.

Совєтський уряд все ще боїться «зараження» ідеями з-за кордону. Ще й тепер діє порада одного подорожнього з 1904 року: «(Відібрані) книжки у великій кількості посилаються до цензурної установи. Не слід брати з собою твори з політично-соціяльним, історичним чи іншим подібним змістом».

64 роки пізніше командувач прикордонних військ генерал-полковник Сиряков оголосив: «Буржуазні шпигунські служби пробують нелегально пропхати різноманітні антисовєтські вироби — книжки, грамофонні платівки, звукові стрічки та інше. Проте на кордонах створена надійна перепона цій нечисті».

Не зважаючи на це, в середині совєтських кордонів кожний зацікавлений громадянин знає когось, хто може дістати йому відбитки самвидаву. Регулярні відвідувачі великих міст з провінції беруть з собою валізи, щоб вчасно забезпечувати відбитками самвидаву відлеглі місцевості. Деякі наклади самвидаву походять з наукових установ...

Небезпечні папери доходять не лише до підпільних кіл, але також до науковців, що шукають інформації, до письменників і навіть до урядових осіб.

У липні відкрили одну централю самвидаву в манастирі Святого Духа у Вільні, де, згідно з литовським органом партії „Совєтська Литва", сходилися вчителі і бібліотекарі і де, звичайно, „відбувалися п'яні оргії".

Самвидав випускає багато часописів. Серед них: „Синтакса", „Сфінкс", „Бумеранг", „Фенікс". У політичних статтях можна впізнати окремі таємні групи: „З'єднання комуністів", що видає „Колокол" (назву взято зі славного еміґрантського часопису, що його в XIX сторіччі видавав Олександер Герцен); інша група, „Соціялізм і демократія" видає „Тетраді"; часопис „Молодость" виходить від „Союзу незалежної молоді".

«ХРОНІКА»

3 квітня вийшов у світ машинописний журнал „Хроніка поточних подій". 31-го серпня 1970 появився вже 15 зошит. „Хроніка" виходить раз на два місяці, реґулярніше, ніж державні журнали (які часом спізнюються на місяці). Вона складається з двох дюжин однобічно виповнених аркушів на тонкому папері. Її гасло „Рух в обороні прав людини в Совєтському Союзі триває".

Журнал, очевидно, має широко розгалужену сітку кореспондентів і, здається, користується захистом високопоставлених чинів. Його звіти завжди надійні. Він пише про політичні арешти, про судові процеси, про становище у в'язницях і таборах праці, появу опозиційних написів на будівлях, а також про створення нових опозиційних гуртків. Журнал повідомляє про нові публікації самвидаву.

„Хроніка" подала єдину інформацію про виступ Солженіцина проти цензури та про вияв солідарности з ним з боку видатних письменників.

„Хроніка" інформує читача про роботу КҐБ, подає навіть витяги з таємних протоколів допитів.

Зокрема вона повідомила про:

конфіскацію відбитків самвидаву в „Раковою палатою" (один з більших творів Солженіцина — тгл);

партійні чистки в місті науки Обінську та в математично-лінґвіністичному відділі Академгородка;

світову реакцію на інтервенцію в Чехо-Словаччині;

хвилю арештів у балтійській фльоті;

заворушення в середньоазійській республіці Узбекістану, які набрали таких розмірів, що були стягнуті війська до Ташкенту.

Опір інтелектуального підпілля видимо зміцнився з того часу, як у листопаді 1966 року відбувся показовий процес для залякування письменників — вперше після Сталіна. Тоді засудили Синявського і Даніеля на довгорічне ув'язнення. Обидва автори друкувались за кордоном.

Щоб у межах існуючих совєтських законів можна було карати критиків совєтської системи, зроблені були додатки до статті 190 кримінального кодексу. З того часу навіть ненавмисна критика совєтського режиму підлягає карі, бо вона нібито послаблює позиції влади.

Солженіцин зробив те, на що ніхто не відважився зробити за 50 років існування совєтської держави: він вимагав скасування цензури. Два тижні пізніше «Комсомольська правда» підхопила це державношкідливе гасло і почала вимагати скасування цензури в театрі.

АРЕШТИ І СТРАЙКИ

У західній Україні були проведені масові арешти. Відбулися демонстрації молоді і студентів. Були вістки про страйки.

У червні 1967 р. криваво придушено бунт водіїв таксівок у Чемкенті. Військова газета «Красная звезда» обурено цитувала вірші написані на стіні вбиральні при офіцерській їдальні в Мінську. Свобода слова в СССР панувала лише в цьому типовому місці.

У кінці року (1967 — тгл) в Ленінграді „за змову на повалення совєтського уряду" засудили одного професора і трьох студентів на кару від восьми до 15 років. Трохи пізніше московські судові органи схопили видавців „Фенікса" Гінзбурґа, Ґаланскова і Добровольського, а також їх самовидавчу стенотиністку Віру Ляшкову і вислали їх з Москви — порівняно легкий присуд.

Режим явно боявся: літератори соціялістичної Чехо-Словаччини щойно в січні 1968 р. вибороли собі право на вільну думку.

«Я люблю мою країну, і я не хотів би, щоб теперішні безконтрольні вчинки КҐБ шкодили її імені», — писав 33-річний оскаржений Олександер Гінзбурґ прем'єрові Косигінові. «Я не хотів би, щоб два письменники (Синявський і Даніель — тгл) були вирвані з рядів літератури і маршували під вартою різати дерева». За ці забаганки Гінзбурґ дістав п'ять років табору.

ПРАЗЬКА ВЕСНА

Коли в час празької весни письменники почали брати участь у формуванні політики країни — не конче для її розквіту — в Москві дорікали Євтушенкові за те, що він в одному вірші порівнював себе до синьої лисиці, народженої в неволі. Тоді ж в Академгородку була заборонена виставка картин Шаґаля, а в Ленінграді гурт змовників, що належали до „Всеросійського соціялістичного союзу для свободи народу", дістав тяжкі вироки.

Головний редактор московської „Літературної газети" Чаковський вимагав, щоб бунтівливих письменників виганяли за кордон на утримання „американських, англійських чи західнонімецьких податковців". Партійний бос Брежнєв скаржився на „ідеологічну незрілість і коливання поодиноких інтеліґентів", які, крім усього іншого, мали нахил „перебільшувати досягнення науки і техніки капіталістичного світу".

Брежнєв знав краще: він передбачав для економіки Заходу «Серію кризових потрясень, які перевершать усі інші за останні 25 років». Підкріпившись такою філософією, він у квітні (1968 р. — тгл) провів ухвалу ЦК «рішуче боротися проти буржуазної ідеології й діяльно виступати проти спроб в окремих літературних, мистецьких та інших творах, що популяризують ворожу совєтському суспільству ідеологію».

Московська «Правда» за 30 липня, три тижні перед празькою інтервенцією, прорекла: «Всі духовні вартості, що їх творять совєтські письменники, фільмові і театральні мистці, малярі, композитори, а також слово журналістів, лекторів і референтів служать справі партії, пропаганді ідеалів комунізму».

Але проти совєтських вільнодумців і не треба було танків, як у Празі. В совєтській країні письменники і не думали перебирати політичний провід в імені безправного народу. Ні один видатний письменник, крім Шолохова, не схвалив окупацію ЧССР московською армією, тільки одиниці протестували. Ол. Солженіцин теж мовчав.

Лариса Даніель, дружина засудженого письменника Юлія Даніеля, очолила демонстрацію на Красній площі (7 учасників) проти удару на Прагу, і за це була вислана в околиці сибірського міста Іркутська. «Ми солідаризуємося з народом Чехо-Словаччини, який хотів довести, що соціялізм з людським обличчям можливий», — проголосила молода поетка Наталя Горбаневська (і була арештована).

Таборовий письменник Марченко („Мої свідоцтва") передав чехо-словацькому посольству у Москві лист: „Мені соромно за мою країну, що знов перебирає шкідливу ролю жандарма Европи". Марченка повернули назад до табору.

Євгеній Євтушенко у листі до Брежнєва протестував проти танкового удару (на Чехо-Словаччину — тгл) і втратив посаду в редакції „Юности", нібито через брак достатньої працьовитости. Його колега Кузнєцов утік на Захід.

Провід партії СССР був добре свідомий того, що комуніст-ліберал зі Східної Німеччини Роберт Гавеман описав: „Не зважаючи чи, може, через досвід, показаний інтервенцією в ЧССР, в СССР тепер, як ніколи перед тим, є більше об'єктивних передумов і шансів для спалаху Дубчекової іскри. Коли це станеться — швидко зміниться обличчя цілого світу».

У совєтському ілюстрованому журналі „Огоньок" 11 партійних письменників скаржилися на „серйозну" небезпеку чужих ідеологічних впливів. Провідникові легальної літературної опозиції та головному редакторові „Нового світу" («Новый мир») Олександрові Твардовському вони закидали, що його журнал „свідомо плекає нахил скептичної постави до суспільних і моральних вартостей совєтського способу життя". 60-річний Твардовський, відкривач Солженіцина, втратив посаду.

Празьку ідею суспільства без цензури підхопив атомний фізик Андрій Сахаров. Петро Капиця, 76-річний нестор совєтської фізики, обороняв зближення між Сходом і Заходом. У технічну добу соціяльна критика краще тримається в руках незамінних науковців, ніж у руках поетів, яких можна посилати пиляти дерева без шкоди для народного господарства.

49-річний Сахаров у своєму поширеному самвидавом „Меморандумі" каже: «Єдиною ґарантією наукового, демократичного рішення політичних, економічних та культурних проблем є інтелектуальна свобода і дискусія».

«ЗАПОБІЖНІ АРЕШТИ»

Але партія вирішила інакше. 11-го липня 1969 року були введені «запобіжні арешти», у які можуть потрапити також „підозрілі". У листопаді Солженіцин вилетів зі спілки письменників. У грудні в московському з'їздівському палаці на врочистих зборах, присвячених «Дневі конституції», незнайомі особи роздавали виготовлені самвидавом листівки з віршем 19-річної Валерії Новодворської: «Хай буде подяка тобі, партіє, / За все, що ти зробила і що робиш. / За нашу ненависть / Хай буде подяка тобі, партіє./ Хай буде подяка тобі, партіє, / За тягар засудженої правди. / За постріли в боях грядучих / Хай буде подяка тобі, партіє».

У січні 1970 р. московська консервативна газета «Совєтська Росія» мусіла покликати до порядку західньосибірський самвидав, у віршах якого Станіслав Федотов говорив, що совєтське суспільство прямує в „рядах і лавах" зі шахраями спереду.

У травні знову арештували Андрія Амальріка, автора «Недобровільної подорожі до Сибіру» та «Чи доживе Совєтський Союз до 1984 року?» Цього понеділка (12 жовтня — тгл) він відповідатиме перед судом у Сердловську.

Службовець Корольов з новинкарського аґенства «Новості» коментував: «Хто плює в криницю, із якої бере воду все село, той виставляє сам себе на самосуд».

Ще непевно, чи Амальрік удруге подорожуватиме недобровільно до Сибіру. Установи, очевидно, не знають, як реаґувати на літературний спротив.

Поворот до насильницьких чисток часів Сталіна здається неможливим. Індустріяльно розвинене суспільство ранґи Совєтського Союзу не дозволить управляти собою баґнетами на довший час. Вишколений робітник, інженер і атомний фізик лише з неохотою даються зв'язувати. Самі ж пануючі залежні від кваліфікованої робочої сили.

Совєтські піддані, яких комуністи навчили читати і писати, воліють читати книжки живих авторів — найліпше своїх, що живуть з ними, особливо, коли вони одержують нагороду Нобеля. „В час коли наше суспільство серйозно хворе, коли воно переживає кризу, ви не в стані запропонувати щось творче, тільки вашу сповнену ненависти пильність", — метнув Солженіцин своїм переслідувачам. Пильні самі не знають, як їм оборонятися проти своїх критиків.

ТИСК ТА ОПІР

Тиск — як виявилось за останніх шість років з часу урядування Брежнєва і Косиґіна — створює опір. Офіційно створені інформаційні й освітні щілини заповнює самвидав.

„Випадкові" насильства проти немилих осіб більш не відбуваються. Ще в 1961 р., перед його першим арештом, на Гінзбурґа кинулись троє напасників; в 1965 році незнайомі вибили поета Пліцецького; у хаті Солженіцина в Рязані раз-у-раз вибивали вікна; коротко після появи роману „Не хлібом єдиним" два вантажні авта наїхали на авто Дудінцева (автора — тгл), і водіїв не вдалося виявити. Пізніше двоє незнайомих випхали Дудінцева з автобусу в час їзди.

Сьогодні такі письменники знаходять опору серед друзів, які сидять, можливо, на дуже високих посадах совєтського керівництва. Тепер КҐБ воліє саджати критиків за ґрати, не в'язниць, а установ для лікування нервів.

Між багатьма опозиційними інтеліґентами, яких ще перед судом оголошено божевільними, є: 1. Наталя Горбаневська, 33 роки; 2. художник Кузнєцов; 3. голова колхозу Яхимович; 4. перекладач Мальцев; 5. біолог Медведєв; 6. генерал Григоренко.

Ліберальні бюрократи подали перші сигнали більш поміркованого курсу аж в останні тижні: арештованого Даніеля випустили перед закінченням п'ятирічного терміну, не зважаючи на те, що саме перед тим за непослух перевели його з табору праці до страхітливої в'язниці у Владимирі. О. Твардовський був удостоєний орденом червоного прапору. У Києві споруджено пам'ятники двом визначним жертвам Сталіна: Косіорові і Чубареві. Совєтська преса вшанувала ще одну жертву Сталіна: поета Єсєніна, який вкоротив собі життя ще 1925 р. (Його син математик, Єсєнін - Волпін брав участь у демонстрації проти спроб реґабілітації Сталіна і тепер перебуває в міській психіятричній клініці ч. 5 в Столбовій).

Урядова газета «Ізвєстія» порушила справу конкретних випадків, коли судові установи тримали арештованих совєтських громадян до 9 місяців ще перед слідством, якщо вони не могли довести своєї невинности, або коли подані ними матеріяли на виправдання лишалися поза увагою. Верховний суд нагадав суддям і державним адвокатам, що вони „негайно" мусять почати дотримуватись процесуального порядку і в сумнівних випадках вирішувати на користь оскаржених. Радіо Москва напучувало апаратників юстиції, що вони не повинні узурпувати права законодавчих органів і вирішувати просто для „користи справи".

Таємний зв'язок, що насправді є між реформістами в уряді та інтелектуальною опозицією, полегшується тим, що більшість опонентів виступають не проти совєтської влади, а за „її демократизацію". Фізик Сахаров хоче кращого соціялізму, письменник Солженіцин — справжнього комунізму, без багатьох маленьких сталінів, що ніколи не відповіли за своє власне минуле, за яке гудили одного Сталіна.

СОЛЖЕНІЦИН

Апаратники закидають Солженіцинові, що він співпрацює з ворогом — Заходом. Справді, Солженіцин за слов'янофільською традицією не довіряє Заходові. Він хоче викинути з мови всі чужі слова: замість нелюбого слова «капіталізм» він радить вживати „товстосумство" (толстосумство).

Солженіцин — самітник.

(закінчення на 5 стор.)

З НОВИХ ВИДАНЬ

СПОСТЕРЕЖЕННЯ І ВРАЖЕННЯ З РИМУ

о. Володимир Тарнавський. Незабутні українські дні в Римі. Спостереження і враження очевидця. Едмонтон, 1970, стор. 80. Ціна: 2.50 дол. (Адреса автора: 11301 - 96 вул., Едмонтон; телефон: 477-7339).

Ця вельми цінна й цікава праця-репортаж вийшла недавно з друкарні «УВістей». Живо і пластично, з прикметами документу-хроніки, автор описує посвячення храму св. Софії в Римі з участю всіх владик помісної Української Церкви. З посвяченням пов'язані великі торжества, в котрих бере участь Папа Павло VI і кілька тисяч наших прочан з усіх закутків нашого поселення.

Книжка має 30 розділів і 27 світлин. Гарно виконана обкладинка — роботи мистця В. Доброліжа.

Передмову до книжки написав о. д-р Іван Гриньох.

Появу книжки о. В. Тарнавського треба привітати. Вона всіма своїми прикметами заслуговує на це. В ній живо й цікаво подано точний хід величних історичних святкувань у днях 27, 28 і 29 вересня 1969 р. в Римі. Автор так пластично представив усі події, що читач формально переживає ті дні радости українських прочан і нашого народу з ними.

Книжка в першій мірі призначена для тих, котрі чи то з матеріяльних причин, чи інших не могли бути в далекому Римі і брати участи в торжествах, які були немов вичарувані нашим достойним первоієрархом. Для учасників ця книжка буде милою пам'яткою їх прощі. М.Ф.

ДВАДЦЯТЬ ДРУГА НЕДІЛЯ

15 листопада

ЛИСТ ДО ГАЛАТІВ: зач. 215

Брати, бачите, яке велике письмо написав я власною рукою. Бо ті, що хотять подобатися тілом, приневолюють вас обрізуватися, тільки щоб не терпіли переслідування за хрест Христовий. Бо й ті, що обрізуються, не заховують закону, але хотять, щоб ви обрізувалися, щоб вашим тілом хвалитися.

Я ж далекий від того, щоб хвалитися, хіба хрестом Господа нашого Ісуса Христа, через котрий для мене світ розп'ятий, а я для світу. Бо ані обрізання, ані необрізання нічого не значить, тільки нове сотворіння. А котрі підуть за цим правилом, мир нехай буде на них і милосердя, і на Ізраїлю Божім.

А втім, нехай ніхто мені не докучає, бо я ношу рани Господа Ісуса на своїм тілі. Благодать Господа нашого Ісуса Христа з вашим духом, брати. Амінь.

СВЯТА ЄВАНГЕЛІЯ ВІД ЛУКИ: зач. 83

Сказав Господь таку притчу:

Один чоловік був багатий і зодягався в кармазин та вісон і щодня розкішно бенкетував. А був один убогий, на ім'я Лазар, що лежав у його воріт, увесь у струпах; і бажав поживитися окрушинами, що спадали зі стола багатого, і пси приходили й лизали його рани.

І сталось, що той убогий помер і ангели понесли його на лоно Авраамове. Умер же й багатий і поховонили його. І в пеклі, терплячи муки, звів свої очі та й побачив іздалека Авраама й Лазара на його лоні. І заголосивши, він сказав: отче Аврааме, помилуй мене та пішли Лазара, нехай умочить кінець свого пальця у воді та прохолодить мій язик, бо я мучуся в полум'ї цім.

Сказав же Авраам: сину, згадай, що ти прийняв уже за життя свого добро своє, — а Лазар так само лихо; тепер він тут тішиться, а ти мучишся. А крім того всього, між нами й вами велика пропасть утвердилася, щоб ті, що хотять перейти звідси до вас, не могли, ані звідти до нас.

А він сказав: тож прошу тебе, отче, пішли його до дому мого батька: маю бо п'ятьох братів; нехай засвідчить він, щоб і вони не прийшли на це місце муки.

Каже ж йому Авраам: мають Мойсея і пророків, нехай їх слухають. Він же сказав: Ні, отче Аврааме, а коли прийде хто з мертвих до них, покаються.

Сказав до нього: коли Мойсея і пророків не слухають, то хоч би і хто з мертвих воскрес, не повірять.

Богослуження: листопад

Гр.	Юл.	Дні	Юліянський календар	Григоріянський календар
8	26	Н	**21 по Сош. Димитрія**	**25 по Сош. Соб. Арх. Мих.**
9	27	П	Нестора мч.	Матрони преп.
10	28	В	Параскеви Ікон. мч.	Єраста ап.
11	29	С	Анастазії препмч.	Мини мч.
12	30	Ч	Зиновія і Зиновії мч.	**Йосафата сщмч.**
13	31	П	Стахія ап.	† Івана Золотоустого св.
14	1	С	Листопад. Косми і Д.	† Филипа ап.

АЛБЕРТА

о. Д. Базюк
P.O. Box 10, High Prairie

8. — Норт Стар 10; Райкрофт 3
11. — Ріно 10; Гай Прері 2
21. — Ґей Скул 10
22. — Ксітуян 10; Ройс 3
29. — Ґренд Прері 10; Гай Прері 2

о. Д. Гнат
P.O. Box 68, Glendon
Ph. 635-3741

8. — Айрон Ривер год. 10.30 р.
15. — Єншав год. 10 р.
21. — Ґлендон год. 10 р.
22. — Боннивил год. 10 р.
29. — Ст. Павль год. 10 р.

P.O.B. 215, Holden
Ph. 688-3835

8. — Голден год. 8.30; Коперник год. 10.30
15. — Голден год. 8.30; Голден-фарми год. 10.30
22. — Голден год. 10.30 співана

Від 22 до 29 листопада св. Місія під проводом о. Д. Гната у Голдені — Сшестя Святого Духа. Початок 22 листопада в неділю о год. 8 веч.; щодня наука о год. 8 веч.; у неділю закінчення св. Місії на св. Літургії о год. 10 ранку, одержання повного відпусту, роздача пам'ятковиx образків і обід у Комюніті Гал.

29. — Голден год. 10 спів. (закінчення місії)

о. Г. Гурко
P.O. Box 8, Radway
Ph. 736-3501

8. — Восетна
15. — св. Параскевії (храм)
21. св. Михаїла — Радвей
22. — Смокі Лейк
29. — Смокі Лейк

о. М. Гураль
11535 - 78 Ave., Edmonton
Ph.: 433-6572

8. — Едсон год. 10; Вайлдвуд год. 12
15. — Чергил год. 10
22. — Менлі год. 10
29. — Рочфорт Бридж год. 10

о. Є. Дмитрук
Ph. 424-1472
11139 - 110 A Ave., Edmonton

8. — Восток св. Михаїла (Лаймстовн) год. 10.30

Едмонтонська церква Пресв. Євхаристії, ріг 65 вул. — 120 авеню, тел. 477-8228, душпастирі: о. Я. Федуник і о. д-р М. Сопуляк

У неділю: 8.30 ранку — читана Служба Божа, 10.00 — співана Сл. Божа, 12.00 співана — чит. Сл. Божа.

У свята на тижні: 8.00 ранку — чит. Сл. Б.; 7.30 веч. — чит Сл. Божа.

о. Ол. Захаріясевич

о. П. Іванець
6036 - 105 B. St., Edmonton
Ph. 434-8279

8. — Скаро (Арх. Мих.) Всен. год. 10, Сл. Б. год. 10.30
15. — Ярослав Всен. год. 10; Сл. Б. год. 10.30
21. Введення у храм — Стар Всен. Утр. год. 9.30, Сл. Б. год. 10.30
22. — Скаро год. 10 Утр.; год. 10.30 Сл. Б.
29. — Лішур год. 10 Всен.; год. 10.30 Сл. Б.

о. Б. Каричек
P.O. Box 391, Athabasca
Phone: 675-2593

8. — Атабаска 10; Бойл 12.30
15. — Річмонд Парк 10; Ню Пайн Крік 12.30
21. — Росінгтон 10 (празник)
22. — Атабаска 9; Бойл 11.30
29. — Проспериті 9.30; Фрейнс 11.30

о. П. Литвин
Two Hills, Alta
Ph. 657-2345

8. — Ту Гилс год. 9; Новий Київ год. 10.30
15. — Ту Гилс год. 9; Плейн Лейк год. 10.30
21. Ту Гилс год. 9; Плейн Лейк год. 10.30
22. — Ту Гилс год. 9; Новий Київ год. 10.30
29. — Ту Гилс год. 10

о. Б. Лисак ЧСВВ
P.O.B. 58, Myrnam, Ph. 366-3890

15. — Файделиті 10.30
22. — Ллойдминстер 10.30
29. — Мирнам 10.00; Моркемб 11.30

о. М. Мартинюв
12204 - 113 Ave., Edmonton

8. — Кемровз 9.00; Гей Лейкс 11.00
15. — Равнд Гіл 9.00; Кемровз 11.00
22. — Гей Лейкс 9.00; Равнд Гіл 11.00
29. — Кемровз 9.00; Равнд Гіл 11.00

IMPERIAL MEMORIAL & STONE Company
10702 - 101 St., Edmonton

Найбільша в Едмонтоні й одинока робітня пам'ятників, від 1903 р. Великий вибір пам'ятників з граніту й мармуру до оглядання в нашій виставовій залі. Хрести всяких розмірів, покриття на гроби, плоскі таблиці на гроби з мармуру, граніту й бронзи. Написи на пам'ятниках даром та дарова достава. Пишіть за фолдером "D". Замовляйте прямо в нас й дістанете 35% опусту від нормальної ціни.

Офіційний переклад Апостола

ДЛЯ ЛІТУРГІЇ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ ВЖЕ Є ВСЕ

У Римі вийшов з друку український літургійний переклад п.з. «Читання апостольські на неділі, празники і різні потреби». Книга — великого формату; має 426 сторінок.

В цьому виданні для літургійного вжитку є воскресні тропарі вісьмох гласів, з кондаками, прокіменами; апостольські читання на свята господські, богородичні і вибраних святих; апостольські читання всього тижня; апостольські читання, спільні святим; апостольські читання за упокій на всі дні; апостольське читання на всяке прошення; додаток: чин повсякденної Літургії.

«Дотепер появилися вже дві частини перекладу: сам текст Служби Божої і Євангелія на неділі, празники і різні потреби впродовж цілого церковного року. Оце видаємо третю частину: читання апостольські», каже в передмові Блаженніший Йосиф, верховний архиєпископ і кардинал.

«Передусім збережено точність і вірність перекладу з нашого церковнов'янського тексту».

Переклади робить між'єпархіяльна літургічна комісія. Це видання підготовили до друку Блаженніший Йосиф, о. д-р Ів. Гриньох і о. д-р М. Марусин.

Митрополит Максим у Римі

Вінніпезький митрополит Максим виїхав до Риму на пленарну сесію Секретаріяту християнської єдности.

Він повернеться додому наприкінці листопада.

Кардинал Кушінґ умер

У Бостоні 2 листопада вмер кардинал Річард Кушінґ, 75 років, який чверть сторіччя був бостонським архиєпископом.

Він був сином ірляндського емігранта. Був одним з найвідоміших у світі американських ієрархів. Організував допомогу Церкві в південноамериканських країнах. Був особистим приятелем родини Кеннеді.

Папа Павло VI прийняв прохання кардинала Кушінґа звільнити його з обов'язків. Місяць тому наступником кардинала Кушінґа був призначений архиєпископ Г. Мадейрос.

У ВАНКУВЕРІ Й КАЛҐАРІ

Творять Ради за патріярший устрій

У Ванкувері, Бр. К., вибрано управу Ради українських громадських організацій за патріярший устрій.

Збори відбулися 18 жовтня в Українському католицькому центрі з участю 33 мирян. Представників вислали парафія Аббатсфорд, парафія Чіловок, парафія Річмонд, УНО — Ванкувер, парафія Вернон, ОУК — Ванкувер, Ліґа визволення України — Ванкувер, Братство українців-католиків, читальня «Просвіти» — Річмонд, Ліґа українських католицьких жінок, парафія Ню Вестмінстер, парафія Суррі.

Сходини відкрив голова ініціятивного комітету п. В. Климко. Інформаційну доповідь виголосив о. Б. Ганушевський.

Управу вибрано в такому складі: голова — Василь Климко, заступники голови — о. Б. Ганушевський, п. Ковальчук, п. С. Петелицький; правний дорадник — суддя М. Бартман, духовний дорадник — о. Б. Свобода ЧСВВ, секретар — С. Солтис, діловий секретар — І. Харина, фінансовий секретар — п. Касирик, скарбник — М. Чуйко, пресовий референт — М. Татарнюк, референт імпрез — В. Андріянчин; член президії: С. Швидкий, М. Василишин, М. Островерха; контрольна комісія: П. Гасай, А. Данилів, О. Гайдимовська, І. Станько, В. Лобай.

На зборах вирішено, щоб при найближчій нагоді зустрічі з громадянством подати інформації про нашу організацію за патріярхат; щоб праця УГО йшла в товариський і толерантний спосіб; щоб всякі почини УГО були подані до преси; щоб в околицю вислати організаторів; щоб кожна організація вплатила 5 долярів на покриття коштів адміністрації.

* * *

Тимчасову Раду українських громадських організацій за патріярший устрій створено теж у Калґарі, в Алберті.

Першу річницю IV архиєпископського синоду відзначено святковим зібранням з участю більш як 100 людей. Головним промовцем був голова Ради УГО з Едмонтону п. Роман Осташевський. Він говорив про дотеперішнє становище і про наші дальші завдання.

Вибрано тимчасову Раду УГО, що її очолив д-р І. Чеховський. До Ради ввійшли ще: д-р М. Гладишевський, д-р І. Думка, п. В. Шостаківський і п. П. Байрак.

Зібрання відбулося 4 жовтня в залі парафії Успення.

Перед тим о. парох В. Мартиник відслужив Молебень та сказав проповідь.

о. П. Петришин
Box 83, Redwater, Alta
Phone: 735-3952

8. арх. Мих. — Редвотер год. 9; Федора год. 10.30
15. — Редвотер год. 9; Вог 10.30
21. Введ. Пр. Д. — Редвотер год. 9.00
22. — Редвотер год. 10.30
29. — Редвотер год. 10.30

о. К. Стангрет
P.O. Box 322, Vilna
Ph. 636-3543

8. — Стрий
15. — Спедден
21. Арх. Михаїла — Вільна (річний базар)
22. — Сокаль

о. Р. Стародуб
P.O. Box 227, Innisfree
Ph. 592-3804

8. — Ренфурлі 10.30
15. — Іннісфрі-місто (празник) 10.30
21. — Менвіл 10.30
22. — Іннісфрі XI ренч 10.30
29. — Іннісфрі X ренч 10.30

о. І. Черкавський
Ph. 948-3730
P.O. Box 141, Derwent

8. — Дервент 8.30; Клендоналд 10.30 (празник)
15. — Дервент 10.30
21. — Дервент 10.30

САСКАЧЕВАН

о. Б. Бачинський
922 - 108 St., North Battleford
Ph. 445-2731

8. — Редізон
15. — Норт Батлфорд
21. св. Михаїла — Витків
22. — Медовлейк
29. — Норт Батлфорд, год. 2.30 попол. в Редізон

о. М. Буда
P.O. Box 208, Vonda
Phone 47

8. — Смате
15. — Пітерсон
21. св. арх. Михаїла — Вонда
22. — Смате
29. — Гаврилюки

Всюди 10.30 ранку

о. В. Фляк
Box 161, Cudworth, Sask.
Phone: 256-3306

8. — Кадворт 9.00; Гамболдт 11
15. — Леніґен 9; Бруно 11; Кадворт 4 попол.
21. — Кадворт 9; Бруно-місто 11
22. — Гамболдт 9; Дана 11; Кадворт 4 попол.
29. — Бруно 9; Кадворт 11; Гамболдт 4 попол.

о. А. Хоружий
P.O. Box 111, Alvena, Ph. 10

8. — Алвена-місто
15. — Алвена-фарми
21. Собор Арх. Михаїла — Алвена-місто (храм)
22. — Ланівці
29. — Алвена-фарми

о. М. Шевчук
P.O.B. 36, Wakaw, Sask.

8. — Вакав 10; Ст. Джулієн 11.30
15. — Вакав 10; Борщів 11
21. арх. Михаїла — Сокаль 10.30
22. — Вакав 10
29. — Вакав 10; Сокаль 11.30 рано

БРИТАНСЬКА КОЛЮМБІЯ

о. І. Макух
Вікторія

8. — Вікторія 10 р.
15. — Шемайнус 3 попол.; Порт Алберні 10 р.
22. — Вікторія 10 р.
29. — Вікторія 10 р.

Навіщо христити дітей?

Джіно КОНЧЕТТІ
«Ль'Оссерваторе Романо»

Проти хрищення дітей тут і там висувають закиди, що, мабуть, походять більше з недостатньої релігійної культури, ніж з недостачі віри. Справді, на питання, навіщо нам христити дітей і яке значення для нас і для них має хрищення, небагато хто дасть відповідь вичерпну чи принаймні задовільну. А сьогодні більш, ніж учора, відповідь потрібна через безхристиянську хвилю, що захоплює й деякі родини, в яких була сильна католицька традиція.

У свіжій книжці «Навіщо христити дітей?» (Мілян, 1970) о. Р. Фальсіні подає батькам, а теж виховникам і священикам основні відомості про потребу христити дітей. Книжка ця не є догматичним дослідженням у точному значенні слова; це вдалий виклад з літургійним підходом. Зрештою, хрищення є таїнством — таїнством християнських уводин; тож слушно з цієї точки погляду написана ця книжка.

НЕЗАДОВІЛЬНІ ВІДПОВІДІ

Насамперед автор розглядає незадовільні відповіді. Це, наприклад, такі: (1) такий у нас звичай; інші так роблять, то робимо й ми; (2) щоб усунути первородний гріх; (3) щоб рятувати дитину від вічної загибелі.

Перша відповідь походить з ментальности, в якій мало християнського духу.

Не можна христити тільки тому, що такий у родині звичай, чи тільки тому, що інші так роблять. Хрищення — то таїнство, діло віри, релігійний факт, зобов'язання на все життя, вирішальний про майбутню долю вибір.

Теж другу відповідь автор уважає недостатньою. Це правда, що кожна дитина родиться позбавлена Божої благодаті та вплутана в первородний гріх. Цей стан касується в хрищенні, яке ставить дитину у стан святости, тісної злуки з Богом через Христа Господа. Проте звільнення від первородного гріха не є єдиною, навіть не головною дією хрищення.

Третя відповідь перегукується зі заявою Христа: «Хто не відродиться у воді й Дусі, не може ввійти в небесне царство». Христос говорив до дорослих. Нема тут сумніву. Церква все ж прийняла цю пересторогу як заклик не позбавляти дітей хрищення. Однак правдивим мотивом для хрищення дітей не повинен бути тільки страх, щоб дитині не закрити входу в небесне царство. Є догмою віри, що Ісус умер за всіх і для всіх хоче спасіння.

Дорослі, що померли нехрищені, будуть суджені на підставі їхнього бажання, на підставі їхньої совісти і на підставі того, наскільки їхнє життя відповідало природньому законові.

Цей критерій не може стосуватися дітей. До того ж, Церква офіційно не сказала нічого про вічну долю дітей, що вмерли без хрищення. Богослови дають різні вияснення. Найпоширенішим є здогад про т.зв. лімбус — свого роду природний рай, без безпосереднього оглядання Бога. Але й це пояснення — то тільки погляд, а не частина віри.

Отже, залишається тільки це: треба думати, що Бог, у своїй справедливості й милосерді, має спосіб (для нас невідомий) дати вічну щасливість нехрищеним дітям. Цей незбагненний спосіб не звільняє нас від обов'язку вживати найбезпечнішого засобу, щоб діти могли ввійти в небесне царство. Той засіб — хрищення.

ПРАВДИВА ВІДПОВІДЬ

Яка ж правдива відповідь?

Отець Фальсіні каже: «Нелегко дати точну й повну відповідь; для цього довелось би уточнити значення хрищення, його ефекти й наслідки». Вони подаються в літургійних текстах хрищення. Головні такі: «благодать Христова», «вхід у Церкву», «вічне життя».

Хрищення дається дітям, щоб дати їм Божу благодать, себто спасіння. Це твердження стоїть на іншому, загальнішому, а саме Бог кличе всіх людей до особистого зв'язку з Ним, до дружньої спілки. Цей дар — для усіх, без ніякого винятку. Діти не є тут винятком.

Вони, щоправда, не можуть розуміти Божого поклику, але за них приймають його батьки чи куми. Це питання Церква розв'язала вже в перших сторіччях. У світлі цієї розв'язки, батьки, просячи охристити дитину, відповідають на Божий заклик, приймають спасіння, одержують життя від Бога через Христа та його передають дітям.

Батьки, таким чином, доповнюють співпрацю з Богом. Перша співпраця була біологічна; друга в хрищенні, духова, таїнственна, в ділі спасіння.

Бог спасає людство через Христа. Батько й мати, просячи хрищення для дитини, хочуть учинити її подібною до Христа. Через хрищення діти стають подібні до Христа; стають учасниками Його Пасхи; як Він, переможці гріха, призначені до слави. Діти також переходять від духової смерти до життя з Богом. Обряд хрищення прегарно символізує цей перехід.

Однак хрищення не є остаточним пашпортом до неба, ані асекураційною полісою на рай. Хрищений має продовжувати той перехід, має вчинити свою полісу ефективною й остаточною, переборюючи всі перешкоди, завжди відрікаючись від гріха, завжди рівняючись на Христа, що вмер і воскрес. Хрищення — то Пасха з Христом, яка закінчиться Пасхою вічною.

ХРИЩЕННЯ В ЦЕРКВІ

Через хрищення діти входять у Церкву, пристають до Божого народу — спільноти віруючих і спасенних. Дитина стає повноправним членом цієї спільноти, з участю у вірі й любові, в царській і священицькій гідності Божого народу. Хрищені діти можуть не тільки приймати інші таїнства; вони з'єднані з усіма іншими братами. Божий спасенний плян є пляном спасіння народу. Хрищення є таїнством, що ставить дитину в спільноту віри й любови.

Кожне хрищення проголошує віру, великий Божий дар, даний усім без різниці раси чи соціяльного стану. З цього висновок, що кожний хрищений ісповідує свою віру разом з братами.

Діти, звісно, не можуть самі виявляти, проголошувати свою віру в Христа. А все ж їхнє хрищення є таїнством віри. Вони хрищені в вірі Церкви. В час хрищення цю віру ісповідують їхні батьки та куми. В цій вірі вони будуть виховуватися. Цю віру мають вони вчинити особистою, мають її визнавати, коли зростуть і прийдуть до розуму.

Хрищення, як було сказано, є Пасхою. Пасхою з Христом, себто переходом від духової смерти до життя, від ворожнечі до стану усиновлених Божих дітей. Це відродження, навіть нове народження. Хрищення кладе на нас ім'я Боже, посвячує Пресвятій Трійці.

Ось чому християнські батьки христили і далі христять своїх дітей. Вони вважають віру за прецінний дар, тому мають право й обов'язок дати хрищення своїм дітям. Діяли б вони проти власної совісти, на шкоду дітям, якби виховували їх у безбожництві, без віри й надії.

Хрищенням батьки не порушують свободу сумління дітей. Хрищення не можна вважати за обов'язок дитини; це заклик до віри й допомога жити в єдності з Богом. Хрищення приносить обов'язок, коли дитина настільки виросте, що може робити вільний вибір. Батьки повинні допомогти дітям зробити добрий вибір, даючи їм християнське виховання. Насправді, вони перші приносять дітям Христову добру новину.

З'їзд українських священиків у Франції

У Ліль, у Франції 10-12 листопада буде з'їзд українського духовенства. З доповідями виступить о. Іван Кіт, душпастир з Лювену: «Священик у світлі соборних декретів і пособорних документів» та о. Андре Прево, професор католицького університету в Ліль: «Сучасні погляди на священиче служіння в Церкві». Крім того, буде дискусія на тему «Священик у помісній Українській Католицькій Церкві».

Інтелектуальна опозиція в СССР

(закінчення з 4 стор.)

Він не є проводирем опозиції, але він став її символом, її голосом у країні мовчазних парляментів, цензурованої преси, громадяни якої втікають у приватне життя.

Нобелівська нагорода Солженіцинові пришвидшила формування фронтів у Совєтському Союзі. Критики сьогоднішньої системи підбадьорені; консервативним оборонцям кинуто виклик. Духові спадкоємці Сталіна мусять збутися Солженіцина, коли не хочуть, щоб він ще відкритіше не продемонстрував прірву між політичною силою і духовим безсиллям режиму, але вони непевні, чи це їм вдасться. Вони ледве чи в стані влаштувати йому процес — від цього Солженіцина захищає Нобелівська нагорода. Вони також не можуть змусити його відмовитись від неї, як змусили Пастернака, хоч політично заанґажований Солженіцин куди небезпечніший для партійних реакціонерів, ніж політично стриманий Пастернак. Вони не знають, чи народ, який любить своїх письменників, дозволить, щоб почесті були вибиті з рук удруге, в той час, коли совєтська література за багато років не створила жадного великого роману, жадного вартого уваги вірша чи п'єси.

Вони не в стані змусити його до еміграції. Солженіцин оголосив: «Ціле життя моє тут, на батьківщині. Я чую лише її страждання, я пишу лише про неї».

«Може бути, — каже письменник Каверін, — що у проводі спілки письменників є люди, що хочуть покарати Солженіцина, виганяючи його в ряди закордонної літератури». Проте найбільший живий письменник Московщини має своє розуміння свободи: «Людина, у якої все забрано і вона стоїть у колі першому пекла — є поза їх засягом, вона знову вільна».

«Через сто років, — жартують москвичі, — запитають арбітурієнта історії: хто були Брежнєв і Косиґін? Він замислиться і скаже непевно: це, гадаю, були політики з часів Солженіцина».

«Шпіґель», 17 жовтня
(скорочено)
переклав ТГЛ

†

Ділимося з українським громадянством сумною вісткою, що 3 листопада 1970 р. в Коломиї відійшов у вічність

бл. п. Павло КРУПСЬКИЙ

на 93-ому році життя, довголітній директор школи в Снятинщині, колишній старшина австрійської армії і старшина УГА. Похорон відбудеться 5 листопада ц.р. на кладовище в Коломиї.

Заупокійна Служба Божа з Панахидою відбудеться в церкві св. Юрія Побідоносця в Едмонтоні в суботу, 7 листопада, о год. 9:30 ранку.

Важким горем прибиті: дочка Софія, Оксана на рідних землях, дочка Марія, Адріяна Кейван в Едмонтоні, син Адріян Крупський у Дітройті, Іван Кейван-зять та Орест і Зоня — онуки.

Едмонтон відпровадив д-ра Миколу Залєського

НА МІСЦЕ ВІЧНОГО СПОЧИНКУ

В суботу, 4 серпня рознеслася по Едмонтоні сумна вістка, що д-р Микола Залєський відійшов у вічність. Вістка ця була болючою для української громади не лише в Едмонтоні, але також і поза Едмонтоном, бо д-р М. Залєський був широко знаний як добрий лікар, патріот і суспільно-громадський діяч.

д-р Микола Залєський

Покійний мав багато шляхотних прикмет які визначували і кермували його життєвим шляхом. Він діяв у житті не по лінії виґод, але поступав, так як йому наказувала його совість. Жив він повним життям, виповненим трудами, терпіннями, як рівнож щастям і задоволенням з осягненої цілі. Життя д-ра Залеського було багате й надзвичайно цікаве. Народився він 10 грудня 1898 р. в селі Слобідка, повіт Тернопіль. На шостому році життя помер його батько й опіку над малим Миколою перебрав його старший брат Михайло.

До ґімназії ходив покійний на початку в Тернополі, а опісля перейшов до Української академічної ґімназії у Львові, яку, по малій перерві, спричиненій війною, покінчив в 1917 р. Зараз по матурі покликано його до австрійського війська. Він найперше вдбув підстаршинський вишкіл в Еґендорфі, а опісля в травні 1918 р. вислано його на італійський фронт. По кількох місяцях служби дістав він відпустку на студії.

Коли настав час будови української держави на Західно-українських землях, молодий студент медицини Микола Залєський зголосився до українського війська. Як вояк брав він участь в перебранні влади в Бережанах, а відтак брав діяльну участь в організуванні бережанського куреня, з яким відійшов під Львів. Тут його сотню включено до Першого куреня УСС і з тим куренем відбув він тяжкі бої під Львовом, прорив під Вовчухами і чортківську офензиву. По переході української армії за Збруч, покійний перебув кількома наворотами п'ятнистий і черевний тиф. Коли не був хворий, повнив службу при охороні президента Петрушевича в Кам'янці Подільському і в кадрі УСС в Косиківцях.

У вересні 1920 р. попав він до польського полону, звідки по кількох місяцях передістався до Чехословаччини. В тому часі Прага була осередком української еміґрації. Покійний вписався на медичний факультет Празького університету. Крім студій брав він дуже живу участь в українському студентському житті.

По закінченню студій в Празі повернувся покійний в 1926 р. до Галичини. В 1928 р. нострифікував свої медичні студії, відбув трилітну практику у загальному шпиталі у Львові, а опісля виїхав на Волинь, де відчинив свою приватну практику в Луцьку.

Д-р М. Залєський був зв'язаний з Волинею 13 років і то був мабуть найбільше видатний період його праці як лікара і громадського діяча. Окрім приватної практики, був він шкільним лікарем у приватній українській ґімназії й лікарем у міському загальному шпиталі, з початку як заступник директора, а відтак як директор шпиталя. Знаходив також час на громадську працю, а передусім помагав й опікувався українськими студентами.

В 1939 р. прийшли на Волинь совєтські війська. Д-ра М. Залєського часто кликали до НКВД на допити й від вивозу на Сибір врятував його лиш прихід німецької армії в 1941 р. Прийшов період німецької окупації, який поставив перед українським суспільством нові завдання і в тих нових обставинах доля призначила д-рові Залєському відіграти провідну ролю.

В Луцькому створено Український допомоговий комітет, який очолив д-р М. Залєський. Обов'язки його, як голови, були надзвичайно важкі. Треба було безнастанно заступатися перед німецькою владою за арештованих, рятувати життя закладників не тільки українців, але також жидів і поляків, нести поміч полоненим українцям, бувшим воякам совітської армії.

Завдяки його стараниям приміщено 100 тяжко хворих полонених у шпиталях, а, по їх видужанні, відпущено їх до дому. Допомоговий комітет розгорнув також широку акцію допомоги полоненим в таборах харчами, але німецька влада цю поміч відкинула і в наслідок того багато вояків померло голодовою смертю.

Серед тяжких воєнних обставин д-р Залєський закінчив будову нового шпиталю на 400 ліжок.

По році головування в Українському допомоговому комітеті, д-р Залєський уступив з того посту, але дальше співпрацював з комітетом і дальше залишився постійним членом делеґацій до німецької влади.

В 1943 р. положення на фронті для німців погіршилося, а на Волині почалася протинімецька партизанка. Німці перевели масові арештування й розстріли свідомих українців. В червні 1943 р. заарештовано також д-ра М. Залєського. З початку перебував він у луцькій в'язниці, а опісля перевезено його до Рівного, де засуджено його на два роки примусової праці в Німеччині. Ті тяжкі часи у в'язницях пощастило д-рові Залєському пережити завдяки запобігливим стараниям його дружини. Велику поміч арештованим українцям давав Український допомоговий комітет і рівенський Владика Полікарп.

Д-ра Залєського транспортовано до Німеччини через Львів і тут вирятували його від дальшої подорожі його шваґер д-р П. Цимбалістий і проф. д-р М. Панчишин, виставляючи посвідку, що засуджений є тяжко хворий і нездібний до дальшої подорожі. Був то час, коли фронт наближався до Львова й німці не мали вже часу турбуватися долею д-ра М. Залєського.

Перед приходом совітської армії багато свідомих українців мусіли покинути батьківщину й виїхати на захід. Між ними був теж і д-р Залєський з родиною. Він переїхав до Тиролю в Австрії й працював в туберкульозному шпиталі аж до приходу американської армії в травні 1945 р.

В нових обставинах д-р Залєський включився в ту українську громадську працю, до якої був найбільше кваліфікований, а саме, він став директором шпиталю в таборі для переселених осіб в Куфштайні, а відтак головним лікарем I.P.O. на французьку зону Австрії й заснував два медичні осередки в Інсбруку й Бреґенці. В тих осередках працювало багато українських лікарів.

В 1948 р., за допомогою родини Райнольдів, д-р Залєський переїхав з родиною до Канади і осів в Едмонтоні. Працював від 1948 до 1965 р. в туберкульозному шпиталі „Камселл госпітал" як лікар. Свої европейські студії нострифікував в 1951 р. Був він висококваліфікованим лікарем і здобув собі велику пошану й признання від своїх товаришів по праці. Коли наслідком підірваного здоров'я д-р Залєський пішов в 1965 р. на емеритуру, наділено його грамотою першого Почесного члена медичного персоналу за його віддану працю.

Крім праці в шпиталі, викладав д-р Залєський на університеті, з початку як інструктор, а опісля як лектор медичного факультету. Стан здоров'я не дозволив йому продовжати університетську кар'єру, хоч його зацікавлення наукою і солідність у виконуванні професійної праці відкривали йому можливості академічної кар'єри.

Від 1965 р. покійний часто хорував. Велику поміч і потіху у його терпінні несли йому його улюблена дружина Анна, дочка Христя, сама лікар і одружена за лікарем д-ром Крав, та маленька однорічна внучка Таня.

Окрім професійної праці д-р Залєський брав живу участь в громадській праці. Був членом Наукового товариства ім. Шевченка, членом-основником Українського лікарського товариства Північної Америки, членом Братства Українців Католиків, станиці Українських Січових Стрільців, Пласт-Приюту і Українського Народного Дому. В роках 1956 — 1960 був головою Централі Українців Католиків Едмонтонської єпархії, а в 1951 р. головою Пласт-Приюту і на тому становищі вклав багато праці в вивінування пластової вакаційної оселі. Брав він теж участь у кампаніях для придбання фондів для різних організацій, виголошував доповіді, піддержував пресу, купував і читав українські книжки. Зі смертю д-ра Залєського українська громада в Едмонтоні понесла велику втрату.

Панахиду по покійному відслужив Преосв. Кир Ніл в сослуженні о. митрата д-ра В. Лаби, катедрального пароха о. радника Ю. Ковальського і о. радника В. Чопея. Простора катедра св. Йосафата була виповнена приятелями й знайомими покійного, а організації Пласт, СУМ, Українська Стрілецька Громада і Братство Першої Української Дивізії взяли участь в панахиді з прапорами. Домовина була прикрита національним прапором, на якому була китиця червоної калини і шабля. Пращальне слово виголосив Преосв. Кир Ніл.

Заупокійну Службу Божу і похорон відслужили в катедральній церкві св. Йосафата у вівторок, 7 серпня о. митрат д-р В. Лаба в сослуженні о. радника Ю. Ковальського і о. радника В. Чопея. Від парохії попращав покійного о. радник Ю. Ковальський.

Тлінні останки покійного зложено на українському цвинтарі св. Михаїла. Прощали покійного на цвинтарі д-р В. Іванець від Лікарського товариства, інж. В. Кунда від НТШ і інж. В. Горбай від УСС.

В похороні взяли участь сестри п-і А. Залєської: п-і Магдалина Попель і шваґер проф. Богдан Попель з Чікаґо, п-і Ліда Міщина і п-і Оля Проць, обі з Торонта.

З нагоди похорону родина покійного передала 56.00 дол. на „Українські Вісті".

За жертву щиро дякуємо, а пам'ять по заслуженому українському суспільно-громадському діячеві й зразковому християнинові-католикові нехай буде вічною.

ПОДЯКА

Прибиті важким смутком, по втраті нашого незабутнього мужа, батька і дідуся бл. п. д-ра Миколи Залєського, складаємо сердечну подяку всім тим, що несли нам слова розради в хвилинах нашого великого смутку та причинилися до звеличання похорону нашого дорогого покійника.

В першу чергу щиро дякуємо Преосвященному Владиці Кир Нілеві за ласкаву участь у панахиді та за навіяну теплом пращальну промову, виголошену під час панахиди.

Сердечно дякуємо Всесвітлішому отцю синкелові д-рові Василеві Лабі і Всеч. отцям совітникам, а саме: катедральному парохові о. Ю. Ковальському і о. В. Чопеєві за відслуження заупокійної св. Літургії. Крім цього дякуємо Всеч. отцям Ю. Ковальському і В. Чопеєві за відслуження парастасу, панахиди й відпровадження тіла на місце вічного спочинку. Зокрема дякуємо о. парохові Ю. Ковальському за зворушливу пращальну промову в церкві.

Всеч. о. Ріомові шпитальному капелянові дякуємо за молитви і участь в похороні.

З глибини серця дякуємо Представникам громадських і наукових установ Едмонтону, за глибокі змістом і зворушливі пращальні промови над могилою дорогого покійника, а саме: Вп. п. д-рові В. Іванцеві, що промовляв від Українського Лікарського Товариства, Вп. п. інженерові В. Кунді, що промовляв від Едмонтонського осередку Н.-Т.Ш. і від Пласту, та Вп. п. інж. В. Горбаєві, що промовляв від Станиці У.С.С..

Щиро дякуємо Пластункам і Пластунам, як теж Представникам СУМ, Української Стрілецької Громади і Братства Першої Української Дивізії, що зі своїми прапорами взяли участь в панахиді.

Сердешно дякуємо Вп. докторам М. Варениці, С. Манастирському і М. Суховерському, інженерам В. Кунді і В. Горбаєві, п. мґр. М. Хом'якові і Вп. панам Лубинові, Ткачукові і Гр. Якимечкові за несення домовини з тлінними останками нашого дорогого покійника.

Дуже дякуємо членам хору „Думка" і його диригентові п. М. Іваникові за гарний спів під час панахиди, чим вони спричинилися до звеличання похоронних відправ, Вп. п-і О. Батицькій і її доням Соні і Марті, Н. Цинцар, М. Гошовській і М. Татчин, що разом з іншими панями трудилися при приготуванні обіду наша щиро-сердечна подяка.

Вп. паням Г. Грабаревій і П. Іванцевій за переведення збірки на Собор Божої Премудрости в Римі наше щире спасибі.

Щиро дякуємо за зложені жертви на заупокійні Служби Божі та за квіти на могилу покійного.

Всім нашим приятелям, що відвідували покійного в шпиталі в часі його недуги сердечно дякуємо. Вкінці дякуємо нашій родині, приятелям і знайомим за поміч у переведенні похоронів та за віддання послідної прислуги покійному.

Нехай Всевишній сторицею їх винагородить.

Анна Залєська — дружина, д-р Христина і д-р Микола Крав — дочка і зять з донею Танею

Замість квітів на могилу бл. п. д-ра Залєського склали жертви на собор Святої Софії в Римі і на заупокійні Сл. Божі:

На Собор св. Софії в Римі зложили:

По 10.00 дол.: В. і В. Кунда, д-р М. Метис, д-р Л. Байрак, П. і О. Саварин, д-р Б. і Л. Казимира.

По 5.00 дол.: Ю. і О. Крайківські, О. і М. Гошовські, д-р І. і А. Яреми, О. Батицька, Г. і К. Тутрко, д-р С. і О. Манастирські, д-р Р. і З. Грабар, д-р В. і П. Іванець, о. Е. і Н. Дмитруки, О. і Н. Цинцар, проф. Березовський, С. Климкович, Я. і І. Іванусів, А. Кучер, М. і Л. Хомяк, Я. і С. Прокопчук, І. Павликовська, Ю. Чорнодоля.

По $4.00: О. і А. Приймн.

По 3.00 дол. Г. Порохівник.

По 2.00 дол.: М. Суховерський, С. Базюк, Доросевич, В. Горбай.

Разом: 154.00 дол.

На Служби Божі зложили:

По 10.00 дол.: Лікарське Тов. Півн. Америки.

По 5.00 дол.: О. і Н. Ґураль, В. і М. Татчин, д-р К. і І. Триліх, д-р М. і Л. Снігурович, В. і М. Демчук, Т. Федорів.

По 3.00 дол.: О. Грабар, д-р П. Іванець, Н. Сус, М. Елчин, О. Батицька, д-р В. Байрак, д-р Л. Байрак, А. Байрак, Сестри Служебниці, М. Лишак, Я. і С. Прокопчук, І. і С. Кухаришин, д-р С. Ковалюк, д-р Я. і М. Варениця, Укр. Кат. Щад. Кред., О. і Є. Жарські, о. В. і О. Чопей, М. і Т. Стефанів, М. Татчин.

По 2.00 дол.: І. Шайбец, Г. Кіл, Б. і Г. Блавацькі, О. Соробей, Я. і Р. Пристасцькі, М. Трач, В. Ремзі, Л. і М. Дитиняк, О. Федакович, П. Касіян, Г. Байрак, В. і М. Паранчук, М. Ґреґ.

По 1.00 дол.: І. Слабий, Г. Раймонд, А. Аронець, П. Палковський, П. Небожук, І. Броссо, М. Любек.

Разом: $136.00.

Квіти на могилу покійного зложили:

Шпиталь Кемсел, д-р Б. Едвард, д-р П. Мельник, д-р А. Мартинюк, сусіди: А. Смол, Ремзі, Кіл, Шайбец, Шелемей і Броссо.

Родина: М. А. і Л. Цимбалісті, Б. і М. Попель, Т. Кисілевська, О. і Б. Попель з Чікаґа; В. і О. Проць, І. і Л. Міщена, Ю. Міщена з Торонта, Г. Райнолд, С. Ратледж, К. Гридий.

Едмонтон, Алта: Вшанували свого о. пароха

Парафія Успення Пресвятої Богородиці собою невеличка. Невеличка й церковця, але зате вона завжди повна. Дуже рухлива тут Ліґа Українських Католицьких Жінок, під управлінням п-і Ем. Сірман. Відновлено діяльність УКЮ. При парафії діє Рідна школа, куди радо спішать малята. Навчає п-і Віра Снігурович, дружина о. пароха. Ходять чутки, що цього року завітає до чемної дітвори св. добротворець Микола. Церковний комітет, під проводом п. Ст. Остаповича, поставив собі велике завдання: побудувати гарну церковцю. Хто був на празнику, міг бачити гарний проєкт церковці роботи рахітекта п. Дж. Кеніґа. Знаючи постійність парафіян і комітету, не маємо сумніву, що їхній задум стане реальністю. Так поставлена парафіяльна праця в парафії о. Богдана Снігуровича.

Не дивно, отже, що о. Богдан тішиться в парафії великою симпатією, довір'ям та співпрацею. Це завважується на кожному кроці. Парафіяни влаштували цього року свому душпастиреві гарну несподіванку. У день своїх уродин о. Богдан спокійно ждав на свою дружину, щоб, на її пропозицію, піти на вечерю. Він уже був готовий, а тут п-і Віра все чимось придержує його. Завжди чогось ще бракує... Дзвонять до дверей. Відкриває о. Богдан, готовий в дорогу, а йому напроти його парафіяни, гуртом із більшими й меншими „приносами" в руках. Коротке, щире слово п. С. Остаповича — з днем уродин: Многая літа! О. Богдан ще таки в плащі, як був, вітається з усіми. На його очах блистіли сльози зворушення...

о. Богдан Снігурович

Гарно забавлялися, гуторили парафіяни з Джеспер плейс у домі свого о. пароха. Були промови, були подяки. О. Богдан одним подмухом згасив усі свічки, хоч їх уже призбиралося троха. Щорік — одна більше!

Був запрошений і друг о. Богдана — священик. Його попросили до слова. Він сказав: „Звичайно не потрібно аж великих речей, щоб піднести священика на його нелегкій душпастирській праці. От хочби сьогоднішній вечерок. Все тут простеньке. Але в тій простоті скільки сердечности й любови добрих парафіян до свого душпастиря. Дарунки переминаючі, але вони довготривалі, бо на них печать любови! Факт вшанування уродин свого о. пароха свідчить подвійно: за працю о. пароха, його посвяту, щирість, людяність — з одного боку, а з другого свідчить він про шляхетність парафіян".

Хоч мала це парафія чисельно, але вона може послужити за приклад для інших багатьох.

О. Богдане, на „Многая літа" тобі! Будь добрий, жертвенний длдя твоїх парафіян, а віднайдеш много шляхетних сердець!

Парафіяни з Джаспер плейс, Ви дуже шляхетно вшанували свого о. пароха! Боже, допоможи вам святкувати наступний день уродин свого о. пароха в новій церкві!

Приявний

Стримайте свербіння — прочистьте скіру!

Пощо безпомічно крутитися і переносити тортури свербіння?

Elik's масть на екзему ч. 5

показалося успішною в багатьох тисячах випадків зовнішнього поіритування скіри, особливо при:
екземі
псоріязіс
ріньґворм
отруйному блющеві
атлетичній стопі
та в багатьох других скірних висипках.

Її лагідні складники приносять полегшу при поіритованій і зачервененій скіри, помагаючи самій природі вилікувати недомагання скіри.

Ціни: $2.50, $3.50, $11.00

Ч. 5 вдержить навіть найбільш докучливе свербіння майже відразу — скіра гоїться скоро.

ELIK'S PRESCRIPTION DRUG STORE
Dept. CF
222-20 St. W., Saskatoon, Saskatchewan

ЗАМОВЛЯЙТЕ ЛИШ СПЕЦІЯЛЬНІ РУБЛЕВІ ЦЕРТИФІКАТИ НА УКРАЇНУ

Спеціяльні рублі мають вартість чотири рази більшу, як звичайні рублі. За СПЕЦІЯЛЬНІ РУБЛЕВІ ЦЕРТИФІКАТИ ваші рідні можуть купити все, що захочуть, в КРАМНИЦЯХ ЧУЖОЗЕМНОЇ ВАЛЮТИ Внешпосилторґу за малу частину звичайної ціни — на справді за четвертину звичайної ціни або навіть й дешевше.

Деякі товари коштують так дешево, що при перечисленню доляр вартує 10 рублів. Жадайте НОВОГО ДАРОВОГО каталоґу зі світлинами і ви переконаєтеся, що СПЕЦІЯЛЬНІ РУБЛЕВІ ЦЕРТИФІКАТИ є найкращим дарунком для ваших рідних. Достава товарів додому протягом 3-4 тижнів. Ціна: $2.13 за одного спеціяльного рубля. Абсолютно ніяких дальших оплат. Вповні гарантовані.

ЗАМОВЛЯЙТЕ ТЕПЕР ЗАМОВЛЯЙТЕ ЛИШЕ ЧЕРЕЗ
INTERTRADE EXPRESS CORP.
125 East 23 rd Street
New York, N.Y. 10010
Жадайте наших нових дарових каталоґів зі світлинами
ВАЖНЕ
зі світлинами
Приймаємо замовлення на автомобілі та апартаменти.

ВЕЛИКА УКРАЇНСЬКА АПТЕКА
MARKET DRUGS LTD.
через дорогу від міського ринку (маркету)
10203 - 97 вул., Едмонтон, Алберта
Борис А. Фербей і п-і Леся Івасюк
Найбільший склад ветеринарних ліків в Едмонтоні
Найбільший склад дріжджів та всіх додатків до виробу домашнього вина.

СПОМИНИ УЧАСНИКА ПАЛОМНИЦТВА НА ПОСВЯЧЕННЯ СОБОРУ СВЯТОЇ СОФІЇ В РИМІ.
КНИЖКА БАГАТО ІЛЮСТРОВАНА, НА БЛИСКУЧОМУ ПАПЕРІ, 80 СТОРІН ДРУКУ.
ЦІНА $2.50 З ПЕРЕСИЛКОЮ.
ГРОШІ ТА ЗАМОВЛЕННЯ СЛАТИ НА АДРЕСУ:
Rev. W. Tarnawsky
11301 - 96 Street
Edmonton 18, Alberta
Canada.

ДРУКАРНЯ „УКРАЇНСЬКИХ ВІСТЕЙ" ВИКОНУЄ:
- фірмові коверти
- фірмові листи
- афіші, летючки
- візитівки, білети
- книжки
- базарові квитки
- брошури
- весільні запрошення

НА ПРОДАЖ
РІЗДВЯНІ КАРТКИ

Зайдіть або напишіть до «УВістей» (UKRAINIAN NEWS, 10967 - 97 Street, Edmonton 17, Alta.), по гарні різдвяні картки:

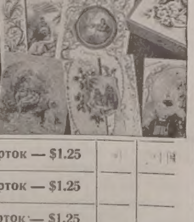

- 10 українських карток — $1.25
- 14 українських карток — $1.25
- 21 англійських карток — $1.25

Картки висилаємо тільки тим, хто із замовленням пришле гроші.
Закресліть зверху, котрих карток бажаєте і вишліть нам:
NAME ....
ADDRESS ....
....

Кінчаємо грошову збірку

НА ПОТЕРПІЛИХ УКРАЇНЦІВ У ЮГОСЛАВІЇ

Подаємо до відома українського громадянства, що закінчуємо грошову збірку на потерпілих від землетрусу українців у Югославії. Збірку замикаємо з кінцем місяця листопада. Хто хотів би ще прислати свою грошову жертву, просимо ввічливо зробити це негайно. Жертви просимо пересилати, як і досі на адресу о. д-ра М. Сопуляка, "Українські Вісті", Едмонтон.

Після закінчення збірки проголосимо докладний звіт зі збірки в "Українських Вістях".

Наша щира подяка всім щедрим жертводавцям, що склали свої жертви на потребуючих наших братів у Югославії. Ваші жертви стали не лиш матеріяльною допомогою, але й великою моральною піддержкою для наших братів у Югославії, які з глибокою вдячністю та відчуттям братніх сердець цю жертву прийняли.

За Управу
Братства Українців Католиків Едмонтонської Єпархії
Д-р М. Сніґурович, голова

Парафіяльний дім в Яблоні, після третього великого землетрусу 31 грудня 1969. Ступінь знищення 7.

Хата Мирослава Квасного з Баня Луки. Ступінь знищення 6. Родина має 4 особи.

Михайло Белещан з Баня Луки, ступінь пошкодження 7. Родина має 5 осіб.

Грошові пожертви на українців у Югославії:

$72.00 — Відділ БУК, Келґари, Алберта; по $5.00: о. А. Ліщинський, Селкірк, Ман., п-і К. Апонюк, Едмонтон, д-р А. Малицький, Келґари, Алберта, С. Сисак, Веґревил, Алберта.

Всім жертводавцям сердечну подяку складає Управа БУК Едмонтонської епархії.

Черговий успіх кол. едмонтонської співачки

ВИСТУПАЄ В КАНАДСЬКІЙ ОПЕРІ В ТОРОНТІ

Відома едмонтонській громаді українська співачка Роксоляна Росляк добилася неабиякого успіху, виступаючи в виставах Канадської опери в Торонті. В минулому Р. Росляк виступала з великим успіхом в канадській опері „Люї Ріель" та в опері „Богема", де її виступи гаряче оплескувала вибаглива публіка. Цього року Роксоляна несподівано мусіла грати головну ролю в опері Моцарта „Дон Жуан". Співачка Гедер Томпсон, що мала виконувати головну ролю Донни Ельвіри, несподівано, перед самим виступом, захворіла й виконання тої ролі доручено Роксоляні. Її виступ був дуже милою несподіванкою не лиш для її приятелів, але й всієї публіки, що була на опері, бо Роксоляна, хоч не підготовлялася до виступу в тій ролі, відспівала блискуче свою ролю й зібрала довгі та бурхливі оплески глядачів.

Роксоляна виступає цього року офіційно в опері „Кармен", де грає ролю Мікаелі. Й тут її виступи тішаться великим успіхом.

Поруч Роксоляни, в Канадській опері виступає ще друга українська співачка Соня Рогожинська. Співачка провела своє дитинство в Судбурі, Онт., де дістала нагороду за свій співацький виступ на фестивалі Сі-Бі-Сі. Опісля дістала стипендію Канадської ради (Кэнада каунсел) й минулого року закінчила свої студії на оперному відділі Торонтського університету. Соня має милий меццосопран й цього року висупає в операх „Кармен", „Травіята" та „Козі фон тутте". Виступи Соні Рогожинської стрічаються рівнож з милим відгуком канадської публіки.

Роксоляна Росляк

Обом нашим співачкам бажаємо дальших успіхів в їхньому нелегкому змаганні на оперних сценах Канади.

Едмонтонські пластуни на службі української спільноти

пл. сен. П. Саварин

Кол. начальний пластун проф. Северин Левицький між завданнями пластунів поставив на видному місці теж "щоденну жертвенну службу для суспільства".

Коли в "тижні пластуна" пишеться про діяльність, різні осяги та успіхи пластунів, варто згадати й про вклад старших пластунів Едмонтону в суспільно-громадське життя української спільноти в Едмонтоні.

В основному Пласт є організацією молоді й його завданням є виховати пластунів на будучих характерних та діяльних громадян. Пластовий вишкіл розпочинається в новацтві, з якого, після 5-6 років, діти переходять до пластового юнацтва. Після дальших 6-7 років, молодь або залишає Пласт, або переходить до старшого пластунства щоб продовжувати самовиховання, а рівночасно допомагати виховувати новацтво та юнацтво. Пластуни-сеньйори, то вже зрілі, виховані в Пласті одиниці, що займають відповідальні становища в суспільстві, а рівночасно переводять в життя пластові ідеї.

Треба зазначити, що пластуни-сеньйори мають три можливості: працювати лише у Пласті, або працювати лише на суспільно-громадському полі, або працювати і в Пласті й серед суспільности. Більшість старших членів едмонтонського Пласту працює і в Пласті і в громаді.

Годі в короткій статті подати докладний огляд праці старших пластунів та пластунів-сеньйорів серед нашої спільноти. Поодинокі пластуни працюють як рядові члени всяких політичних, наукових, церковних, культурно-освітніх та професійних організацій. Деякі посвячують увесь свій вільний час лиш вихованні власних дітей. Але великий загал пластунів-сеньйорів таки виконує чималу громадсько-суспільну працю. Для ілюстрації подам інформації хочби про деяких пластунів-сеньйорів в едмонтонського осередку та про їхню суспільно-громадську діяльність.

Як відомо, центральною репрезентативно організацією в Канаді є Комітет Українців Канади. Едмонтонський сеніорат має 3 членів, які не лише займали інші екзекутивні пости в КУК, але й були головами КУК, а саме: З. Васараб і Яр. Скрипник (оба були головами КУК в Ріджайні) і П. Саварин, який був головою едмонтонського відділу і в свій час мав нагоду гостити двох колишніх прем'єрів Канади: Дж. Діфенбейкера та Л. Пірсона, цього останнього з нагоди 75-річчя українського поселення в Алберті. Всі три вищезгадані пластуни очолювали теж Клюби українських професіоналістів і підприємців, знову ж З. Васараб і Яр. Скрипник в Ріджайні, а П. Саварин в Едмонтоні. Далі: **були чи є** головами наші члени в таких організаціях: З. Васараб — відділу БУК св. Юрія, Яр. Іванусів — Технічне Товариство, п-і С. Климкович — Організація Українок Канади при УНО, В. Кунда — голова відділу НТШ в Едмонтоні і Товариства Інженерів і Техніків, П. Саварин — през. консерват. партії сх. Едмонтону, голова Братства кол. вояків І Української Дивізії У.Н.А., п-і О. Саварин — голова 2 відділу ЛУКЖ „Добра воля" і М. Хом'як — головою Пластприят і Українського публіцистично-наукового інституту.

До управ ріжних організацій належали чи належать наступні: З. Васараб — секретарем параф. ком. церкви св. Юрія, і епархіяльного Б.У.К., а теж пресовим референтом в Комітеті за Патріярхію, п-і М. Дитиняк — член культ. освіт. комітету 2 відділу ЛУКЖ, Я. Іванусів — член контр. комісії осередку Н.Т.Ш. і У.Н.О., п-і С. Климкович — місто-голова крайової управи О.У.К., п-і З. Климкович — писар в О.У.К., п-і М. Лишак — секретар 2 відділу ЛУКЖ і член культ.-освіт. комітету, п-і О. Манастирська — секретар О.У.К. і член музейного комітету при епар. управі ЛУКЖ, М. Наконечний — секретар УНО, відділу УНСоюзу і БУК (епархіяльного), Б. Олійник — адміністр. хору „Дніпро", представник Пласту до КУК п-і Р. Пристаєцька — член культ.-осв. комітету 2 відділу ЛУКЖ „Доброї волі", П. Саварин — заст. голови крайової управи Клюбів У П і підприємців, заст. голови УНДому, заст. голови крайової управи Братства кол. дивізійників, заст. голови ком. сприяння Укр. Нац. Раді, член контр. ком. комітету за патріярхат, член шк. комісії БУК ітд., п-і О. Саварин — заст. єпар. голови ЛУКЖ, голова культ.-осв. комітету 2 відділу „Доброї волі" і член культ.-осв комітету єпар. ЛУКЖ, Т. Слабий — секр. хору „Дніпро", М. Стефанів — член батьк. ком. курсів українознавства ім. І. Франка, М. Хом'як — член епар. управи БУК, секр. осеред. НТШ, п-і Н. Цинцар — член музейного ком. епар. ЛУКЖ, голова культ.-осв. ком. 2 відділу „Доброї волі".

Всі знають, які важні для збереження української спільноти в Канаді є рідні школи і курси українознавства. Між їхніми учителями теж не бракує пластунів, що вчили в рідних школах чи на курсах українознавства, а й тепер вчать наступні: С. Климкович, О. Манастирська, П. Саварин, о. В. Тарнавський, М. Хомяк, Кс. Аронець, О. Енслен і Л. Бойко.

Не бракувало пластунів в українських студентських клюбах. Згадати хочаб: Марусю Кухаришин — голову С.У.С. Канади, Ірку Кухаришин — голову укр. студ. клюбу на універс. Алберти, Христину Хомяк — кол. голову укр. студ. клюбу на універс. Алберти, і недавню спів-організаторку конференції в справі двомовиости й дво-культурности на університеті Алберти, Яр. Пристаєцького — кол. голову студ. укр. клюбу на універс. у Ванкувері, Вол. Пристаєцького — голову укр. студ. клюбу в школі св. Йосифа, Ксеню Аронець — кол. члена управи укр. студ. клюбу і координаторку мистецьких виставок і вкінці Юрія Котовича, кол. голову студ. клюбу "Обнова" на манітобському університеті, заступника голови крайової орг. "Обнова" та секр. і скрабн. студ. клюбу у Вінніпезі.

В хорі "Дніпро" співали чи далі співають такі пластуни як Б. Олійник, Т. Слабий, Б. Трильовський, І. Гарах та Л. Маркевич.

Пластунка Марія Дитиняк учителька музики, і піяністка на різних концертах, радіо коментаторка ЛУКЖ (6 років), диригентка, любителька театрального мистецтва і організаторка співучого гуртка "Мережі". Треба теж згадати Ольгу Манастирську (доречі — керізничку школи кераміки у Вілінгдоні через 4 роки) і Надю Цинцар, членкиню епарх. музейного комітету і знавців мистецтва, Марійку Татчин — мистця писання писанок, Наталку Маївську-Доброліж, балетмайстра і учительку народніх танків, колишню керівницю "Шумки", Ірину Кушку — учительку нар. танків, Софійку Трильовську — радіокоментаторку ЛУКЖ, і членів співучого гуртка "Мережі": Зірку Климкович, Орисю Олійник, Любу Татух та Ірену Онуферко. Останньо бачимо теж на різних концертах піяністку Ірину Кунду.

Ще є трьох пластунів сеньйорів, які заслуговують на окрему згадку, а ними є пл. сеньори о. д-р М. Сопуляк, канцлер едмонтонської епархії і о. радник В. Тарнавський, парох церкви св. Юрія та о. протопресв. Я. Федуника.

Пл. сеньйор о. В. Тарнавський, наділений недавно титулом радника Блаженнішим Йосифом, і автор споминів про "Українські дні в Римі", знаний в Едмонтоні не тільки як парох церкви св. Юрія, але теж як організатор дуже доброї рідної школи при церкві св. Юрія, яка вже понад 12 рр. навчає українську дітвору рідної мови і культури. Крім того заслужився о. сен. Тарнавський як колишній редактор „Католицької Акції", асистент епархіяльної управи БУК, промовець і доповідач та дописувач до "У.В."

Нелегко вичислити вклад праці в українське суспільно-громадське життя Едмонтону о. канцлера д-ра М. Сопуляка. Окрім своїх душпастирських обов'язків при церкві Пресв. Евхаристії та уряду канцлера, о. М. Сопуляк вже понад 20 років є керівником такої важливої станиці як Видавництво "Українських Вістей". За той час він змодернізував видавництво, закупивши модерні машини та інший виряд, потрібний для друкарні. З перебраної ним невеликої громади парафіян Пресв. Евхаристії, він створив немалу парафію, й серед нелегких обставин, збудував підвал величавої церкви. Завдяки його заходам постала парафія Покрова Пресв. Богородиці в Беверлі та, далеко перед зорганізуванням парафія св. Юрія, задатковану теперішню церкву. За його почином чи допомогою закуплено вакаційну оселю над озером Вобман, український цвинтар св. Михаїла та збудовано дім українських пенсіонерів Пресв. Евхаристії. Як керівник Видавництва "УВ" о. Сопуляк належить до різних канадських газетних організацій та об'єднань та бере участь в їхніх з'їздах, репрезентуючи українську пресу.

Чималий вклад праці в суспільно-громадській ділянці вклав і пл. сен. о. протопресв. Я. Федуник, який, як парох церкви Пресв. Евхаристії, закінчив будову церкви та співдіяв в будову дому пенсіонерів при тійже церкві. Його часті дописи та статті на різні теми друкувалися не лиш в "УВ", але й інших часописах. Є він членом НТШ, Комітету за патріярхію та інших товариств.

Можнаби згадати, що є пластуни теж в кредитівках, різних установ. М. Хомяк і П. Саварин очолювали чимало різних загально-громадських імпрез, нпр. бенкет на енциклопедію українознавства, що приніс майже $11,000.00 (П. Саварин був головою комітету) чи меморіял КУК комісії двомовности і двокультурности (теж очолював П. Саварин). Треба би й згадати, що пластуни (-ки) часто виступали з різними доповідями в Едмонтоні й поза Едмонтоном, писали до газет і журналів, згадати б тільки ювілейну книгу-історію УНДому, яку написав М. Хомяк, вже передше згадані спомини пл. сен. о. В. Тарнавського, спомини зі святої землі, які вже роками друкується в "УВ", авторства пл. сен. о. д-ра М. Сопуляка, чимало дописів П. і О. Саваринів, М. Хомяка, о. В. Тарнавського, Наді Цинцар, Ольги Манастирської, і других в ріжних газетах чи журналах чи наукові доповіді пл. сен. В. Кунди. Видавництво "Ґейтвей" теж завдячує своє існування пластунові (П. Саварин), а воно чейже видало вже 3 наклади українського підручника для середніх шкіл Алберти д-ра Яр. Славутича.

Список громадсько-суспільних працівників, що вийшли з Пласту можна би ще й далі продовжувати. Але ми навели лиш деяких, щоб показати, що Пласт дбає не лише про себе, але виховує своїх членів на карних та відданих громадських працівників. Й тому, коли ми, в часі Пластового тижня звертаємося до української громади за моральною та матеріяльною допомогою для Пласту, ми виказуємо на прикладах, що допомога Пластові повертається українській спільноті в формі праці членів Пласту, які перебирають відтак важні й відповідальні становища в українському суспільно-громадському житті.

—o—

Річна передплата "УВ" – тільки $5.00

МОЇ КАНАДСЬКІ ШЛЯХИ

ДАВНІЙ ЕДМОНТОН

В. ГАВРИШ

Перший раз я опинився в Едмонтоні в березні 1912 р., як мене вислали з Едмонтону до Атабаски на працю на залізниці на т.зв. „екстра ґенку". Ми перебули тоді в Едмонтоні день і ніч. Я пішов по місті й оглянув його майже цілого. То властиво не була дуже велика штука, бо Едмонтон тоді був невеличке містечко. Едмонтон мені дуже подобався й я відраз сказав собі, що тут буду жити. Я відтак робив на залізниці в різних місцевостях, але постійно приїздив до Едмонтону на коротший або довший час. Одного разу я був в Едмонтоні півтора місяця. За кожним разом, я не лише розглядався по місті, але й збирав про нього різні інформації.

В тому часі в Едмонтоні, як і в цілій Канаді, було досить добре господарське положення, або, як тут казалося "бум". В цілій Канаді тоді будовано залізничі шляхи й роботи було досить. М.ін. тоді будовано залізничу лінію від Атлянтійського аж до Тихого океану. По дорозі треба було лупати скелі, пробивати тунелі в горах, рівнати горби та засипати яри. Таких машин, як маємо сьогодні не було й тому треба було більше намагати людською силою. А тих робітників було багато. Робітники прибували з різних країн, не лише з Европи.

М.ін. до будови залізниці з Келґари на полудне взяли були китайців. Між ними кинулася була якась пошесть (дехто казав, що то була холера) й їх там вимерло тисячі. Але залізницю вони таки збудували. Інша річ, що робітникам тоді платили дуже слабенько, бо всього по 15 і 17 центів на годину. Правда, що тоді прожиток коштував значно дешевше, але всетаки заробіток був слабонький. Троха ліпше заробляли наші люди по копальнях вугілля, але там праця була дуже важка й небезпечна, бо нераз копальні заливала вода, або в них валилася стіни, чи траплялися інші нещастя.

Наші „Багачі"

Деякі з наших людей, що вже троха побували в Канаді, забралися до легшої роботи, а саме до продажу площ під будову домів (лотів). Деякі з них навіть незле доробилися. Як я прийшов до Едмонтону, то тут вже було кілька наших "багачів", що заробили гроші якраз на продажі будівельних площ. Здається мені, що тоді найбагатшим був Павло Рудик. Він збудував був на Джеспер, напроти 97 вулиці, досить великий на ті часи будинок, т.зв. Рудик блок. Рудик мав навіть свій банк. Я там також був вклав тоді своїх 100.00 дол. Банк Рудика був зразу на Джеспер і 96 вулиці в будинку Ґібсон блок, а відтак Рудик переніс його до свого будинку. Банк був приміщений у трьох повздовжних кімнатах. Павло Рудик походив родом з повіту Броди (села не пам'ятаю) й був свідомим і щирим українцем. Як збирали на якусь національну потребу то Рудик все казав: "Давайте наперід ви. Я дам потім стільки, кільки ви всі разом дасьте". І справді давав. Як збирали жертви на Український город у Львові, то Рудик дав мабуть 3,000 дол.

Пресвітеріяне

В тому часі між нашими людьми дуже ширився пресвитеріянський рух й багато наших людей чогось перейшло до пресвітеріян.

Пресвітеріяни старалися наших людей притягати до себе різними способами. М. ін. вони будували інститути (бурси) для наших студентів, що було тоді дуже важне, бо наші хлопці, які приходили до міста вчитися мали дешеве або й дарове приміщення. А пресвітеріяни мали відтак звичайно не лише того хлопця, але й цілу його родину членами своєї церкви. Така пресвітеріянська бурса була і в Едмонтоні при 96-ій вулиці та 106 авеню. До присвітеріянів пристав був чогось і Рудик. Він був між нашими людьми одним з їхніх більших провідників і притягнув до присвітеріянів чимало наших людей, бо був маєтний і люди з ним числилися.

Пресвітеріяни мали й церкву для наших людей. В ній служили відправи: Глова, М. Залізняк, який мав досить високу освіту, бо був в Росії в Духовній семінарії, В. Плавюк, Вільчинський, який відтак вступив до поліції й залишився при поліції детективом аж до смерті. Був у пресвітеріянів і П. Мельничук, який відтак перейшов до Української Православної Церкви.

Та мабуть найбільше цікавим українських пресвітеріянським проповідником був Павло Крат, що пристав до них десь 1928 р. Павло Крат походив родом з Київщини. Він належав до партії соціял-революціонерів й брав живу участь в підпільній роботі своєї партії в царській Росії. Як поліція занадто ставала йому на п'яти, він втік наперід до Львова, а звідти приїхав до Канади. Свою діяльність він продовжував і в Канаді, хоч тут не було такого поля до попису, як в Росії. Він пробував тут організувати соціял-революційну партію й навіть зібрав був тут троха своїх прихильників, але більшої діяльності його партія не проявила. Крат завжди сподівався, що в Росії настане зміна державного устрою, цар завалиться й він зможе повернутися назад у свою Київщину. Та революція прийшла і змела не лиш царя, але й інші політичні партії, окрім комуністичної, яка захопила всю власть у свої руки й переслідувала інші партії не гірше царської поліції. Комуністичний уряд не пощадив теж і соціял-революціонерів. Коли покійний Крат то побачив, він махнув рукою на політичну діяльність і став пресвітеріянським проповідником. Але по своїй вдачі він залишився й дальше революціонером вічним і все шукав чогось нового, щоб перед людьми себе показати.

Десь 1910 р. він поїхав до Вінніпегу, згуртував там досить багато наших людей і сказав їм, що треба йти відібрати від англійців залізничу станцію Сі-Ен-Ар-а, бо наші люди багато наробилися при будові Сі-ен-ар-ської залізниці, а за свою працю діставали малу заплату. Крат виголосив до людей полум'яну промову, вхопив у руки якийсь червоний прапор й пустився йти з цілим гуртом людей до сі-ен-ар-ської станції.

Коли прийшли недалеко станції, Крат спам'ятався, зупинив похід, підніс вгору свою руку (а в нього на руках були досить довгі пальці, як він їх розхилив, то вони виглядали немаче кралі в якогось хижого птаха) й каже до людей: "Товариші! Ще не прийшов час перебирати залізничу станцію. Мусимо ще троха підождати. Розходіться додому, а наш час ще певно прийде". Бідні, збаламучені люди подивилися один на одного та й почали розходитися додому. Вони й передтим не знали добре, чого Крат від них хоче. Але сказав їм іти за собою, то вони й пішли. А казав їм розійтися, то вони й розійшлися. Крат залишився пресвітеріянським проповідником аж до самої смерти.

З пресвітеріянських інститутів вийшло чимало наших професіоналістів, хоч не всі вони залишилися пресвітеріянами. М.ін. в пресвітеріянській бурсі був покійний адвокат І. Басараб, але він був ціле життя дуже добрим членом Української Католицької Церкви. Я, на жаль, не маю списка й не знаю, хто якраз із наших хлопців був у пресвітеріянській бурсі, але знаю, що там було багато наших хлопців й сьогодні варто би записати для історії, хто з них у тій бурсі був.

Багато наших людей, що належали до пресвітеріянської церкви, почало асимілюватися й втікати з нашого національного життя. Тому деякі наші провідники почали думати над тим, як тому зарадити. Й коли в 1918 р. почато організу-

(закінчення на 8 стор.)

Українські Похоронні Заведення в Алберті

В годині смутку по втраті дорогої особи в родині, приятеля чи знайомого, звертайтесь за сумлінною і ввічливою обслугою в похороненню, бальзамуванню і в закупленню домовини та нагробних хрестів до:

Park Memorial Funeral Directors
9709 - 111 Ave., Phones: 422-2331 & 424-1633, Edmonton

Відділи в таких містах Алберти:
Vegreville, Phone 2011 — Lamont, Phone 53 — Smoky Lake
Myrnam — Vilna — Mayerthorpe — Wildwood

В. М. СМОЛИК, управитель

Направа авт і троків — Перевірка моторів
Продаж високоякісної ґазоліни та оливи до авт.

Artic Service Station Ltd.
12608 Fort Road Edmonton, Alta. Ph. 476-2212
Власник і керівник: Маріян Страшок

JACK STRONG PHARMACY
& CAMERA SHOP
10402 - 82 Ave. — Edmonton, Alta — Ph.: 439-2844
Відкрита щодня від год. 9-ої ранку до год. 9:30 ночі
В неділі і свята від год. 11-ої ранку до год. 9-ої ночі

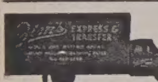

МІСЦЕВІ Й ЗАМІСЦЕВІ ПЕРЕВОЗИ.
Перевози за контрактом — комерційні ціни.

Jim's Express & Transfer Ltd.
Phone: 422-6669.

МОЇ КАНАДСЬКІ ШЛЯХИ

(закінчення з 7 стор.)

вати Українську Православну Церкву, то одною із причини, чому ту Церкву організовано — був якраз страх перед асиміляцією в пресвітеріянській Церкві.

Дальші "багачі"

До наших "багачів", які доробилися на перепродажеві будівельних площ, належали: Стефан Невчас, Василь Фербей, М. Чикуляк, Ясько Кіляр, М. Фербей, Роман Крамар, Том Фуярчук, Кондрад Шеремета, В. Чорний, П. Грещук та другі. Невчас приїхав до Канади 1903 р., з Чорткова, а вже 1911 р. був назад в Чорткові. Він мусів був заробити досить добре на торгівлі будівельними площами. Але вдома довго не посидів і вже 1912 р. вернувся знову до Канади. Він тут дальше торгував будівельними площами.

Десь тоді він купив гарну площу при 95-ій вулиці та 104 авеню й там збудував собі, на той час, дуже гарний дім. То мабуть було все, що залишилося з його "багатства", яке він зробив на торгівлі будівельними площами. Зрештою десь в 1913 р. рух з купном будівельних площ змалів й нашi торгівцям будівельними площами втратили добре джерело заробітку.

Наш чоловік Чичка, що теж походив з Чорткова, мав дві будівельні площі ("лоти") через дорогу від теперішньої катедри св. Йосафата, за які йому давали тоді 60.00 дол. Він мав відповісти: "Як ті площі варта 60.00 дол. вам, то вони варті стільки само й мені". І не продав. А відтак міська управа забрала ті обі площі за залеглий міський податок. Ті площі купив відтак, після першої світової війни Гнатків, за 4,000.00 дол., а відтак, по другій світовій війні продав їх за 7,000.00 дол. На тій площі збудовано відтак апартмент на 14 мешкань. Отже Чичка стратив, а Гнатко заробив на перепродажеві площ, бо такий був час і такі обставини.

ОГОЛОШЕННЯ НОВОЇ РЕЧОВИНИ, ЩО ГОЇТЬ: СТЯГАЄ ГЕМОРОЇДИ

Ексклюзивна лікувальна субстанція, як перевірено, стягає гемороїди й направляє ушкоджені клітини.

Славетний інститут для дослідів винайшов єдину в своєму роді субстанцію, що стягає гемороїди безболісно. Вона усуває сверб і прикрість до минут і прискішає лікування ушкодженої, запаленої тканини.

В кожному випадку, коли уступав біль, стягалося також ушкоджене місце.

Найважніше з усього те, що наслідки були такі досконалі, що ця поправа тривала багато місяців.

Цього доконано новою лікувальною субстанцією (Біо-Дуне), яка швидко помагає гоїти ушкоджені клітини.

Тепер Біо-Дуне можна мати як масть і в формі під назвою Preparation H. Питайте за ним в дрогсторах. Будете задоволені, або звернуть вам гроші.

Будильник для міжплянетних польотів збудувала фабрика годинників Булова. На світлині директор дослідного відділу фабрики з будильником «Аккутрон», яким будуть користуватися американські астронавти в 1972 р. в міжплянетній лябораторії.

Дарунки для рідних в Україну
висилає до ваги 44 фунти
VEGA
UNIVERSAL STORE
10343 - 97 St., Edmonton
Велика обнижка цін!

ПОТРІБНО ЖІНКИ ДО ПОМОЧІ В ВИСИЛЦІ ГАЗЕТИ
(прибл. 5 годин в тижні)
Зголошення до Адміністрації "Українських Вістей"

• ТРЕБА КУХАРКИ ДО МОТЕЛЮ

Потрібна жінка до ведення мотелю Вермонт Інн. Потрібне знання англійської мови та куховарства. Зголошення слати на адресу:
ETHAN ALLEN INN,
Manchester, Vermont, U.S.A. 7.

Canadian Denture Clinic
Certified Dental Mechanic
109 Baltzan Building
10156 - 101 Street
EDMONTON, Alberta
Phone: 422-8639
(гарантований дентистичний механік)

Французький гість у Китаї

Спеціяльний представник французького президента Ж. Помпіду міністер А. Беттанкур був 10 днів у Пекіні. В часі свого побуту Беттанкур обговорював збільшення торговельного обороту між обома країнам, який тепер є дуже малий. Покищо, Франція продала недавно Китаєві 40 льокомотив і 1,300 важких вантажних автомобілів.

Франція хоче започаткувати теж культурний обмін з Китаєм, який перервала т.зв. китайська культурна революція. Тоді китайські студенти вчинили велику демонстрацію перед французькою амбасадою, після якої французький амбасадор поїхав на відвідини до Франції, звідки повернувся аж після двох років.

Беттанкур запросив китайців відвідати Францію в 1971 р. Він висловив бажання, щоб делеґацію очолював Джов Ень-лай. Політичні проблеми, як війну в Індонезії та на Близькому Сході, Беттанкур обговорював з шефом китайської комуністичної партії Мао Цзе-дуном. В часі розмов ствержено, що обидві країни мають спільні погляди на розв'язку проблем у згаданих країнах.

Архівно-музейна збірка

Подаємо до відома українському громадянству, що ми досі зібрали вже поважну кількість книжок, часописів, журналів, летючок, світлин та інших речей, що мають велику вартість для збереження української культури в Канаді.

Ми поволі порядкуємо прислані друки. Книги та річники газет даємо до оправи й незабаром покажемо висліди нашої збіркової акції українському громадянству в формі публічної виставки.

Просимо українське громадянство й надалі присилати до нашої збірки всякі друки та речі, що їх варто зберегти для будучих поколінь від знищення.

ПОДАЄМО 26-ий СПИСОК осіб, що передали нам свої матеріяли:

1.: п-і Ю. МАСЛЯНИК, Форт Саск., Алберта (другий раз) журнали, календарі й часописи,

2.: п. Іван БЕНКАЛОВИЧ Едмонтон — книжки, календарі і давні часописи,

3.: п. Петро БАГРІЙ, Гамілтон, Онт. (другий раз) — вартісні книжки,

4.: п. М. ІВАНКІВ, Едмонтон — сучасні книжки.

Щира подяка всім жертводавцям. Просимо пересилати речі на адресу:

Н. YOPYK
10231 - 98 St.,
EDMONTON 15, ALBERTA
Телефонуйте: 424-6905

ДЕНТИСТИЧНІ ЛЯБОРАТРІЇ

Wasson Denture Clinic
10154 - 103 Street
Phone 422-4718
Certified Dental Mechanic

Burton Denture Clinic
Certified Dental Mechanics
10279 - 101 St., Edmonton
Ph. 422-3235

ДЕНТИСТИ

Тел. офісу: 422-2411
дому: 488-2350
Dr. B. N. SHLAIN
ДЕНТИСТ
428 Tegler Building
Edmonton, Alta.

Д-р А. С. НАЙ
ДЕНТИСТ
520 Tegler Bldg.
Edmonton, Alberta.
Office Phone: 422-8553

ОКУЛІСТИ—ОПТОМЕТРИСТИ

Д-р ПЕТРО СТАРКО
Д-р Йосиф СТАРКО
Д-р ІЛЛЯ СТАРКО
ОКУЛІСТИ
230 Tegler Bldg., Edmonton
Phone: 422-1248

Д-р Левко Г. Фарина
окуліст-оптометрист
522 Tegler Building
Edmonton, Alta.
Телефон: 422-8631
Екзамінує очі — Припасовує окуляри

Річна передплата "УВ" – тільки $5.00

Інформує про з'їзд у Торонті

Перебуваючи у службово-організаційних відвідинах на Заході Канади, до «УВістей» загостив голова Ради Українського Народного Союзу, головний радний і обласний організатор п. В. Дідюк з Торонта.

Як секретар головної управи Братства українців-католиків Канади та член Централі п. Дідюк інформував про започатковані вже підготовчі праці до X з'їзду українців-католиків, який відбудеться 1 - 4 липня 1971 р. в Торонті, куди приїде Його Блаженство верховний архиєпископ і кардинал Йосиф.

Виконавши свої завдання в Едмонтоні, у які входив увесь ряд відвідин та зустрічів з представниками нашого церковного і суспільно-громадського життя. Гість виїхав у дальшу дорогу до Калґарі, Летбриджу, Ріджайни, Мус Джо, Саскатуну, Вінніпеґу, Томсон, Тондербей і Торонто.

В. Дідюк є торонтським дописувачем «УВістей».

У ЗДА будуть вояки-добровільці

Американське міністерство оборони вже виготовляє пляни для переходу на добровільний набір вояків. Для того має бути реорганізована система вишколу вояків.

Навчання і вишкіл мають відбуватися так, щоб вояки добровільно та з охотою засвоювали собі військове знання, без шикан та примусу, як часом бувало досі. Вояки діставатимуть більшу платню, як досі, з окремими додатками за участь у війні чи небезпечних діях. Армія дозволятиме воякам висловлювати свої думки, що не завжди будуть покриватися з лінією політики уряду чи війська. Поза службою вояки можуть ходити в одязі, який їм до вподоби, і чесати волосся, як їм захочеться.

Зміна американських вояків на добровольців коштуватиме ЗДА 8 мільярдів долярів річно додатково.

Розбудовують воєнну фльоту

Англійський журнал, присвячений справам воєнної фльоти, надрукував статтю, в якій доказує, що СССР швидко розбудовує свою воєнну фльоту і хоче стати першою морською потугою у світі.

За даними журналу, СССР має тепер: 75 підводних суден, порушуваних атомовою енергією, та 320 суден, порушуваних моторами Дізеля, два літаконосці для гелікоптерів, 25 кружляків, 100 нищівних суден, 100 суден для супроводу торговельних кораблів, 275 патрульних суден, 300 суден для складання морських мін, 125 суден для вистрілу ракетних бомб, 300 суден для вистрілу бомб-торпед та 320 суден, що можуть теж їхати по суші. Крім того, там ще є тисячі допомічних суден усякого роду.

ЗДА будуть мати в 1971 р. 15 літаконосців для бойових літаків, 4 судна для нищення підводних суден, 41 підводне судно порушуване атомовою енергією, з яких можна вистрілювати ракетні бомби із води, 52 звичайні підводні судна, порушувані атомовою енергією, 53 звичайні підводні судна, порушувані моторами Дізеля, 10 кружляків для вистрілу ракетних бомб та 234 воєнні кораблі, нищівники та супровідні кораблі для торговельних суден.

УСМІХНІТЬСЯ

Вчитель питає на уроці Іванка:

— Що ти робив?

— Нічого, — відповів Іванко.

— А ти, Петрусю?

— Я, я, ... прошу учителя ...стояв біля нього.

AARON DENTURE CLINIC
Затверджений дентистичний механік
10816 - 82 Аве.,
Полудневий Едмонтон
Bus. 432-7035 Res. 434-0493

ЛІКАРІ — ЕДМОНТОН

Д-р І. Смульський
Лікар і хірург
303 Professional Bldg.,
10830 Jasper Ave.
Phone Office: 424-1814
for appointment

Д-р М. Снігурович
Лікар і оператор
3829 - 118 Ave.,
Едмонтон, Алберта
Phone Office: 479-3318
Res.: 479-4443

Д-р В. А. Шандро
Оператор, спеціяліст ниркових недуг та залози (Простейт гленд), що регулює моч
Член Королівської Комісії Хірургів
Тел. офісу: 488-9797
дому: 439-2408
116 St. & 100 Ave.,
214 Le Marchand Bldg.,
EDMONTON, Alta.

Д-р Г. Стефаник
F.R.C.P.(C)
Лікар - спеціяліст внутрішньої медицини і кормової системи.
215 ACADEMY PLACE
11520 - 100 Ave.
EDMONTON 14, Alberta
Phone Office: 482-4744
Res.: 484-3821

Д-р Н. Д. Голубіцький
PHYSICIAN & SURGEON
603 TEGLER BLDG.
Phone: 422-4543
Res.: Ph.: 452-2907

Совєт. письменник одержав Нобеля

Совєтський письменник А. Солженіцин одержав нагороду Нобелея з ділянки літератури. Нагорода, що її щороку визнає Шведська академія наук, злучена з грошовим додатком у сумі 79,000 дол. Досі не знати, чи уряд СССР дозволить Солженіцинові поїхати до Стокгольму й особисто одержати нагороду, чи, може, примусить його, як колись Б. Пастернака, відмовитися від нагороди. Солженіцин, якому тепер 52 роки, за Сталіна відбув 8 років заслання в совєтських таборах. У своїх творах описує нелюдські умови життя в'язнів у тих таборах. Його твори, заборонені в СССР, появилися друком у вільному світі, що стягнуло на Солженіцина переслідування з боку совєтської влади. Його викинули зі спілки совєтських письменників.

Уряд пропонував Солженіцинові виїхати з СССР у вільний світ, але він відмовився, кажучи, що хоче жити й вмирати на рідній землі.

Солженіцин заявив, що він хоче їхати до Стокгольму та що він здоровий. Це, мабуть, тому, щоб совєтський уряд не заборонив йому їхати і за причину не подав лихий стан його здоров'я.

Посилаю —— на передплату "Українських Вістей"

UKRAINIAN NEWS, 10967 - 97 St., Edmonton 17, Alta

Ім'я і прізвище ....

Адреса ....

....

(Подати в англійській мові)

ЗМІНА АДРЕСИ

10 ЦЕНТІВ

Коли змінюєте місце свого перебування, виповніть цю картку, витніть та негайно перешліть на адресу Адміністрації "У.В.":
UKRAINIAN NEWS, 10967 - 97 St., Edmonton 17, Alta

Ім'я і
стара адреса: ....

....

Ім'я і
нова адреса: ....

....

(Адресу писати по-англійськи)

Літом низькі ціни за переліт з ЕВРОПИ до КАНАДИ

"СІ-ПІ-ЕР" допоможе вам спровадити вашу родину на відвідини

Не відкладайте нагоди, щоб ваша родина та приятелі побачили вашу нову батьківщину і ваш дім. Цього літа — на це пора — з уваги на знижку цін за переліт, а саме за низькі прогулькові переїзди економічною клясою та низькі ціни за поїздку «відкривати Америку», коли можна легко побачити більше у новому світі.

«СІ-ПІ-ЕР» може для вас полагодити висилку гарного дарунку вашим батькам чи рідним у формі заплаченого квитка подорожі. Ці квитки можна сплачувати догідними ратами.

Зверніться до вашого аґента подорожів або найближчого бюра «Сі-Пі-Ер».

Подорож літаками «Сі-Пі-Ер» – то справа на ввесь світ.

CP Air